

Kulturforsøg med spindhør 1939–1946.

Ved H. Bagge.

420. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved statens forsøgsstationer er der i årene 1939–1946 udført en række forsøg i spindhør med det formål i nogen grad at belyse dens dyrkning og behandling, særligt med henblik på grønskætning. I nærværende beretning gøres der rede for såtids-, høstmåde-, rusketids- og vejringstidsforsøg samt for forsøg med ukrudtsbekæmpelse.

Hovedresultaterne af såtidsforsøgene, rusketidsforsøgene og forsøgene med ukrudtsbekæmpelse er offentliggjorte i henholdsvis 421., 402. og 401. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. Ved talmaterialets bearbejdning har beregner *M. Jørgensen* medvirket, og beretningen er udarbejdet af forstander *H. Bagge*, Aarslev.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Indhold:		Side
Indledning		85
1. Forsøgsbetingelser m.v.		87
2. Forsøg med såtider 1939–1944.		88
3. - - høstmåder 1939–1942		95
4. - - rusketider 1940–1946.		97
5. - - vejringstider 1940–1946.		104
6. - - ukrudtsbekæmpelse 1939–1944		112
7. Oversigt.		120

Indledning.

Såvidt det har kunnet efterspores, er spindhørren dyrket i Danmark fra jernalderens begyndelse, og dyrkningen synes at have spillet en rolle i de følgende århundreder. Under enevælden udstedtes forskellige forordninger til støtte for høravlens, men denne kunne alligevel ikke opretholdes. Hørdyrkningen gik stadig tilbage, kun afbrudt af en udvidelse i forrige århundrede. Spindhørren blev dengang dyrket på mange små arealer, store nok til hjemmenes forsyning med linnedvarer. Oparbejdningen af hørren til linnedvarer foregik i hjemmene ved håndarbejde som husflid.

Den tekniske og økonomiske udvikling i sidste halvdel af forrige århundrede flyttede en række husflidsarbejder eller hjemmefabrikationer over i industrielle virksomheder, men i Danmark opstod der ingen sådanne til behandling af hørren og omkring århundredskiftet var hørdyrkningen omtrent ophørt. Stærkt medvirkende til spindhørdyrkningens tilbagegang var bl. a., at der var kommet billige bomuldsvarer frem på verdensmarkedet.

I årene umiddelbart før verdenskrigen 1914–1918 blev der gjort forsøg på atter at få en spindhørdyrkning i gang. Da der under krigen blev mangel på spindstoffer, høje priser på hør og god afsætning på hørprodukter, udvidedes hørdyrkningen noget. Dyrkningen af spindhør standsede imidlertid brat under krisen i 1921 og var derefter ophørt til 1927. Fra dette tidspunkt har spindhørdyrkningen været i jævn udvikling, indtil den nu afsluttede krig kom, hvorefter den tog et kraftigt opsving.

Spindhørdyrkningens udvikling siden 1837 fremgår af nedenstående arealstatistik.

Danmarks spindhøreal.

1837.....	7700 ha	1940.....	2200 ha
1866.....	6300 -	1941.....	6205 -
1881.....	1900 -	1942.....	6911 -
1896.....	165 -	1943.....	6829 -
1918.....	130 -	1944.....	7625 -
1928.....	10 -	1945.....	8448 -
1935.....	100 -	1946.....	3920 -
1938.....	300 -	1947.....	5400 -
1939.....	540 -	1948.....	6337 -

Forholdsvis gode priser på hørprodukter, udpegning af bedre sorter og dyrkningsmetoder, samt tekniske fremskridt ved spindhørrens høstning og oparbejdning, var årsagen til arealudvidelserne i 1930erne. Den stærke stigning i arealet under krigen skyldes mangel på spindstoffer, og dette er også årsagen til, at arealet efter at være blevet halveret efter krigens afslutning nu er på vej opad igen.

I 1930erne blev der ved statens forsøgsstationer udført forsøg med sorter af spindhør, forsøg med rækkeafstand og i mindre omfang forsøg med forskellige kalkmængder til spindhør. Resultaterne af disse forsøg, der blev gennemført med dugrødning af strået, er omtalt i 240. og 328. Meddelelse fra Statens Forsøgs- og virksomhed i Plantekultur.

Samtidig med den stærke udvidelse af spindhørarealet fandt man inden for Statens Forsøgsvirksomhed anledning til at iværksætte en række forsøg til belysning af forskellige spørgsmål vedrørende spindhør dyrkningen. Der er således udført forsøg med såtider i 1939—1944, med høstmåder i 1939—1942, med rusketider og vejringstider i 1940—1946 og med ukrudtsbekæmpelse i 1939—1944.

1. Forsøgsbetingelser m. v.

Forsøgene er udført på lermuldet jord ved Lyngby, Aarslev og Blangsted, samt med undtagelse af forsøgene med vejringstider på marskjord ved Ribe eller Højer. Hørren er i ca. halvdelen af forsøgene sået efter rodfrugter eller kartofler, i ca. en fjerdedel efter korn og i resten efter kløver-græs. Den er på agermark i regelen gødet med 200—300 kg superfosfat (undtagen i de år superfosfat ikke kunne fås), 200—300 kg 40 pct. kaligødning og 0—300 kg kalksalpeter eller 0—250 kg svovlsur ammoniak pr. ha. På marsken er i regelen anvendt noget mindre gødningsmængder. Kvælstofgødskningen er varieret noget efter forfrugtens art. Forsøgsarealerne er velkultiverede med omkring normal reaktion. Hvor såtid, høstmåde, rusketid, vejringstid og ukrudtsbekæmpelse ikke har været genstand for forsøg, er følgende fremgangsmåde fulgt: Hørren er sået i sidste halvdel af april eller først i maj, på marsken lidt senere end på agermark. Den er med en enkelt undtagelse radsået på 15 cm rækkeafstand med en udsædsmængde af ca. 130 kg velspirende frø pr. ha. Der er i alle forsøgene anvendt udsæd af sorten *Stormont Cirrus*. Hørren er renholdt ved hjulhakning og håndlugning. Forsøgene er gennemført med 4—6 fællesparceller à 30—40 m² i såtidforsøgene og i de øvrige forsøg 20—30 m² netto. Ruskningen er foregået til normal tid, og hørren er i regelen vejret i løst bundne små neg i hob i 3—4 uger, undertiden med nogle dages forvejring på skår.

Der er foretaget vejning af den samlede afgrøde, strå, frø, skættehør og skætteblår. Strået er behandlet ved grønskætning på skætterierne ved Skævinge, Tommerup, Kolding og på Linum ved Aarhus.

Skættehørren og skætteblåren fra de fleste forsøg udført 1942—1946 er på skætteriet vurderet for længde, renhed og for skætte-

hørrens vedkommende tillige for spindelighed. På grundlag af disse bedømmelser er der for flere af forsøgsserierne beregnet kvalitetstal for skættehørren og skætteblåren. Ved beregning af kvalitetstallene er der gået ud fra skættehørrens prisnøgle, hvorefter hørren er vurderet i 3 længder, x over 70 cm, y 50–70 cm og z under 50 cm, i 5 renhedsklasser, 1–5 og 5 klasser for spindelighed, A–E. Normal kvalitet, y 2 C er sat = 5.00. x har samme værdital som y, for z er fradraget 0.20. For hver gang renhedskarakteren er 0.1 bedre eller ringere end 2 er tillagt eller fradraget 0.02. For spindelighed A og B er tillagt henholdsvis 0.80 og 0.40, og for D og E er fradraget henholdsvis 0.40 og 0.80. Skætteblåren er ligeledes vurderet i 3 længder, x lang, y middel og z kort samt i 7 renhedsklasser 1–7. Normal kvalitet y 4 er sat = 1.00. For længde x er tillagt 0.20, og for z er fradraget 0.20. For hver gang renhedskarakteren er 0.1 bedre eller ringere end 4 er tillagt eller fradraget 0.02.

Det kan diskuteres, om værdiforholdet mellem skættehør, y 2 C og skætteblår y 4 er rigtigt ansat. Men tallene vil jo altid kunne korrigeres, hvis prisforholdet på et vist tidspunkt skulle være anderledes.

Resultaterne af de enkelte forsøg og en oversigt over vejrforholdene i forsøgsårene er meddelt i tabellerne 16–22 side 122 o. følg.

2. Forsøg med såtider i spindhør 1939–1944.

Såtidforsøgene er udført på let lermuldet jord med sandblandet lerunderlag ved Lyngby og Aarslev, på god lermuldet jord med lerunderlag ved Blangsted samt på middelsvær marskjord ved Højer. De omfatter 23 forsøg, idet forsøget på marsken i 1943 blev ødelagt af rotter og mus. Det har været hensigten at sammen-

Tabel 1. Forsøg med såtider.

Oversigt over sådato.

Såtid:	1.							2.	3.	4.
	1939	1940	1941	1942	1943	1944	gns.	gennemsnit		
Lyngby.....	11/4	—	12/4	—	10/4	13/4	13/4	22/4	1/5	11/5
Aarslev.....	12/4	10/4	16/4	—	10/4	11/4	12/4	21/4	1/5	11/5
Blangsted.....	17/4	10/4	12/4	—	10/4	11/4	12/4	21/4	30/4	10/5
Højer.....	14/4	—	—	—	—	12/4	—	22/4	1/5	11/5
Gennemsnit.....	14/4	—	—	—	—	12/4	13/4	22/4	2/5	11/5

ligne såning 10., 20. og 30. april og 10. maj, men disse datoer har navnlig for den førstes vedkommende ikke kunnet overholdes. De virkelige sådatoer for 1. såtid og gennemsnitsdatoerne for 2., 3. og 4. såtid for hvert forsøgssted er opført i tabel 1.

Det ses heraf, at det kun er i få forsøg, det har været muligt at gennemføre 1. såtid til den planlagte tid. I 1942 er den overhovedet ikke gennemført på grund af sent forår og det samme gælder 1940 ved Lyngby og Højer og 1941 ved Højer. Den er udført med nogen forsinkelse i 1939, 1941 og 1944, størst har forsinkelsen været ved Blangsted i 1939 og ved Aarslev i 1941, henholdsvis 7 og 6 dage. 2.—4. såtid er gennemført med kun små afvigelser fra de fastsatte tider. I gennemsnit har de 4 såtider været 13. og 22. april og 1. og 11. maj.

Forsøgsarealerne har i regelen været efterårspløjet, og før 1. såtid er de blevet grundigt fældet enten ved flere gange lettere harvning eller slæbning og harvning. Derefter er jorden behandlet ved lettere harvning umiddelbart før hver såtid. Såbedet har i regelen været bekvemt, men vejrforholdene har dog i enkelte tilfælde medført, at jorden har været lidt »tung« eller lidt »tør« ved såningen. Men med en enkelt undtagelse har spiringen været god på agermark, medens den på marsken i regelen har været ringere ved de første såtider end ved den sidste.

Selv om spiringen gennemgående er forløbet godt, er det ikke sket lige hurtigt ved alle såtider og alle forsøgssteder, hvilket fremgår af nedenstående oversigt over antal dage mellem såning og fremspiring i gennemsnit for hvert forsøgssted og alle forsøg.

Antal dage mellem såning og fremspiring				
Såtid:	1.	2.	3.	4.
Lyngby.....	14	14	11	8
Aarslev.....	16	14	11	9
Blangsted.....	15	13	11	9
Højer.....	—	16	14	10
Gennemsnit.....	15	14	12	9

Ved tidlig såning i kold jord foregår spiringen betydelig langsommere end ved sen såning i varmere jord. Ved 1. såtid har spiringstiden således været næsten dobbelt så lang som ved 4. Den lidt langsommere spiring i marsken end på agermark hænger sikkert sammen med, at marskjorden er koldest.

Frostskade er ikke iagttaget i forsøgene, selv om temperaturen i enkelte tilfælde efter hørens fremspiring har været omkring $\div 5^{\circ}$ C.

Vækstkårene har været meget forskellige i forsøgsårene og udbyttet derfor stærkt varierende. I gennemsnit for alle forsøgsled i forsøgene på lermuldet jord er der opnået følgende udbytte i de enkelte år:

	hkg pr. ha strå	kg pr. ha		hkg pr. ha frø
		skættehør	skætteblår	
1939....	43.7	320	688	13.4
1940....	31.7	128	1277	8.2
1941....	33.2	320	736	4.7
1942....	56.5	568	1196	7.0
1943....	51.3	732	808	9.3
1944....	56.2	861	1174	7.7

1940 og 1941 havde meget tør forsommer, hvilket har medført et meget lille udbytte af strå og skættehør, medens på den anden side 1944, der havde over normal nedbør i maj-juni, møder med et stort strå- og skættehørudbytte.

Strå- og taveudbyttet. I tabel 2 er meddelt gennemsnitsudbyttet af strå, skættehør og skætteblår samt skættehør og skætteblår i pct. af stråudbyttet for hvert forsøgssted og gennemsnit for Lyngby og Aarslev.

Ved alle forsøgssteder på agermark er stråudbyttet omtrent ens for de tre første såtider og lidt større for 4. På marsken giver 2. såtid lidt lavere stråudbytte end 3. og 4.

Ved Lyngby og Aarslev er udbyttet af skættehør med en enkelt undtagelse faldende fra 1. til 4. såtid, medens udbyttet af skætteblår viser den modsatte tendens. Ved Blangsted er udbyttet af skættehør og skætteblår ikke meget forskelligt ved de forskellige såtider, men viser dog nærmest en svag stigning med udskydning af såtiden. På marsken er det største udbytte af både skættehør og skætteblår opnået ved såning omkring 1. maj.

Disse gennemsnitsresultater er, som det vil ses af hovedtabel- len side, 122 fremgået af meget varierende enkeltresultater, idet der inden for forsøgene på hvert forsøgssted er store afvigelser fra gennemsnittet. Afvigelsen kan i de fleste tilfælde forklares ved vejrforholdene, navnlig nedbørmængden og dennes fordeling i vækstperioden. Det vil føre for vidt at prøve på en detaljeret ud-

Tabel 2. Forsøg med såtider.
 Udbytte af strå, skættehør og skætteblår.

Gennemsnit 1939—1944.

Såtid.	Lyngby	Aarslev	Gns. for Lyngby og Aarslev	Blangsted	Højer
Antal forsøg:	6	6	12	6	5
Strå, hkg pr. ha					
1.....	36.9	47.3	42.1	50.5	—
2.....	38.0	46.9	42.5	48.8	51.8
3.....	37.3	47.3	42.6	49.8	53.7
4.....	39.7	49.1	44.4	52.1	54.0
Skættehør, kg. pr. ha					
1.....	414	658	536	540	—
2.....	427	609	518	545	271
3.....	377	530	454	556	317
4.....	373	464	419	561	309
Skætteblår, kg pr. ha					
1.....	732	959	846	1125	—
2.....	821	1003	912	1075	1550
3.....	825	1103	978	1133	1765
4.....	933	1286	1110	1184	1706
Skættehør i pct. af strå					
1.....	11.2	13.9	12.7	10.7	—
2.....	11.2	13.0	12.2	11.2	5.2
3.....	10.1	11.1	10.7	11.2	5.9
4.....	9.4	9.4	9.4	10.8	5.7
Skætteblår i pct. af strå					
1.....	19.8	20.3	20.1	22.3	—
2.....	21.6	21.4	21.5	22.0	29.9
3.....	22.1	23.6	23.0	22.8	33.0
4.....	23.5	26.2	25.0	22.7	31.6

redning for de enkelte forsøg, og hertil er resultaterne heller ikke sikre nok. En opdeling af forsøgene på lermuldet jord i 3 grupper efter 1) år med udpræget tørkeskade på grund af ringe nedbør i maj-juni, 2) år med middelgode vækstkår og 3) år med særdeles gode vækstkår i maj-juni er foretaget i omstående oversigt.

Medens der i forsøgene i gruppe 1 kun har været antydning af lejesæd, har der i gruppe 2 været et par og i gruppe 3 en del tilfælde med virkelig lejesæd. I alle grupper er lejetilbøjeligheden

	hkg pr. ha strå	kg pr. ha		Lejetil- bøjelighed 0—10
		skættehør	skætteblår	
<i>Gruppe 1, 6 forsøg 1940 og 1941.</i>				
1. såtid.....	30.0	216	1022	0.0
2. —	30.8	219	1082	0.2
3. —	33.2	243	1146	0.4
4. —	35.8	211	1229	0.8
<i>Gruppe 2, 6 forsøg 1939 og 1942.</i>				
1. såtid.....	(46.0)	(461)	(892)	0.5
2. —	49.3	505	907	1.8
3. —	50.2	492	980	2.5
4. —	52.9	495	983	3.0
<i>Gruppe 3, 6 forsøg 1943 og 1944.</i>				
1. såtid.....	56.4	906	898	3.8
2. —	54.2	858	912	4.8
3. —	51.8	728	963	4.8
4. —	52.8	692	1192	5.1

tiltagende med udskydning af såtiden, hvilket antagelig skyldes, at væksten foregår desto hurtigere, jo senere hørrer er sået, og at den hurtigere og i nogle tilfælde yppigere vækst giver svagere strå.

I gruppe 1 er udbyttet af strå og skættehør meget lille og skætteblårudbyttet stort. Stråudbyttet er svagt stigende fra 1.—4. såtid. Udbyttet af skætteblår følger samme tendens, medens skættehørudbyttet nærmest er ens for alle såtider.

I gruppe 2 omfatter 1. såtid kun et år, 3 forsøg, og resultaterne er derfor mindre sikre end for de øvrige såtider. Udbyttet af strå og skættehør er betydelig større og blårudbyttet lidt mindre end i gruppe 1, men resultaternes tendens er den samme.

I gruppe 3, hvor navnlig udbyttet af skættehør er meget stort, viser resultaterne faldende stråudbytte, stærkt faldende skættehørudbytte og stærkt stigende blårudbytte med udskydning af såtiden. Resultaterne fra de to år stemmer ret godt overens, men årsagen til afvigelsen fra de øvrige forsøgs tendens er næppe helt den samme. For 1944 er årsagen formentlig alene den tiltagende lejesæd fra 1.—4. såtid. Denne medfører en tiltagende delvis rødning af strået, hvorved vægten bliver mindre. Lejesæden bevirker endvidere, at strået bliver mere pjusket og at taven ofte tager skade, så der af disse grunde går en større part af taven i blå. For 1943 må der foruden lejesæd også regnes med skadevirkning af en tørkeperiode omkring 1. juli, og at denne har været større i den senere end i den tidligere såede hør.

løvrigt viser denne opgørelse, at vejrforholdene i maj-juni er helt afgørende for udbyttet af spindhør, navnlig skættehør, og såtiden spiller i denne forbindelse en mindre rolle.

På den gode lermuldede jord ved Blangsted har forsommer-tørken ikke virket så stærkt som på de lettere jorder ved Lyngby og Aarslev, og på førstnævnte jord synes hørrønnen desuden under sådanne forhold at kunne tage mere gavn af juleregn end på sidstnævnte. Begge forhold er antagelig årsagen til, at de senere såtider gennemsnitligt klarer sig bedre på den gode end på den lidt lettere lermuld, da det må forudsættes, at juleregnen fortrinsvis kommer de sene såtider til gode.

Skættehørrønnen og skætteblåren fra forsøgene på agermark i 1942-1944 er blevet vurderet på skætteriet. På grundlag af denne bedømmelse, er der i nedenstående oversigt beregnet kvalitetstal i gennemsnit for Lyngby, Aarslev og Blangsted. Multipliceres det gennemsnitlige skættehør- og skætteblårudbytte for de respektive forsøgssteder med disse kvalitetstal fås de i oversigten angivne værdital pr. ha.

Såtid	Kvalitetstal		Værdital pr. ha		Forholdstal for værdital	
	skætte- hør	skætte- blår	skætte- hør	skætte- blår		
Gennemsnit for Lyngby og Aarslev.						
1.....	4.57	1.16	24.5	9.5	34.0	100
2.....	4.71	1.18	24.4	10.5	34.9	103
3.....	4.67	1.08	21.3	10.3	31.6	93
4.....	4.62	1.12	19.4	12.0	31.4	93
Blangsted.						
1.....	4.68	0.96	25.3	10.8	36.1	100
2.....	4.79	0.90	26.1	9.7	35.8	99
3.....	4.77	0.80	26.5	9.1	35.6	99
4.....	4.77	0.80	26.3	9.5	36.3	100

Kvalitetstallene er ikke meget forskellige for de fire såtider, dog synes der at være en faldende tendens for skætteblåren fra 1.-4. såtid og ved Lyngby og Aarslev har 2. såtid forholdsvis højt kvalitetstal. Værditalene pr. ha følger i hovedsagen samme tendens som gennemsnitsudbyttetallene i tabel 2, men ved Lyngby og Aarslev ligger 2. såtid dog forholdsvis godt på grund af de lidt højere kvalitetstal.

I samlet taveværdi er der på den let lermuldede jord ved Lyngby og Aarslev opnået det bedste resultat ved tidlig såning, midt i

april. På den gode lermuldede jord ved Blangsted ligger alle fire såtider meget nær ens.

Frøudbyttet i gennemsnit for de enkelte forsøgssteder og for Lyngby og Aarslev har været følgende i hkg pr. ha.:

	Lyngby	Aarslev	Lyngby og Aarslev	Blangsted	Højer
1 såtid ...	7.7	6.9	7.3	11.1	—
2. — ...	7.4	7.5	7.5	10.9	8.5
3. — ...	7.1	7.8	7.5	10.9	8.3
4. — ...	7.1	7.1	7.1	10.4	7.6

4. såtid, ca. 10. maj, giver gennemgående lidt mindre frøudbytte end de øvrige såtider, men ellers er frøudbyttet kun i ringe grad påvirket af såtiden.

Blomstringsdato, ruskningsdato og voksetid. Datoen for begyndende blomstring og ruskning er for de enkelte såtider noteret i de fleste forsøg på agermark og på grundlag af disse notater er udarbejdet nedenstående oversigt:

Såtid:	1.	2.	3.	4.
Antal forsøg:	14	18	18	18
Dato for beg. blomstring var. fra-til og har gennemsnitlig været	$11/6-26/6$ $19/6$	$14/6-29/6$ $21/6$	$17/6-9/7$ $25/6$	$20/6-19/7$ $28/6$
Dato for ruskning var. fra-til.	$15/7-2/8$	$20/7-7/8$	$26/7-11/8$	$29/7-15/8$
og har gennemsnitlig været	$26/7$	$30/7$	$2/8$	$9/8$
Antal dage fra såning til ruskning ..	105	100	93	90
Antal dage fra fremspiring til ruskn.	89	85	82	81
Antal dage fra beg. blomstring til ruskning.	38	39	38	42

Datoen for begyndende blomstring og ruskning har varieret en del fra år til år og lidt fra sted til sted, men har også været afhængig af såtiden, jo senere såning desto senere blomstring og ruskning. Intervallet mellem blomstrings- og rusketiderne har dog ikke været så stort som intervallet mellem såtiderne, hvilket vil sige, at hørren har haft længere voksetid ved tidlig end ved sen såning, ved 1. såtid 15 dage længere end ved 4. Dette skyldes navnlig, at hørren spirer hurtigere ved sen end ved tidlig såning, men ikke alene, idet også tidsrummet fra fremspiring til blomstring og ruskning har været større ved tidlig end ved sen såning. Det er tilstræbt at ruske hørren på samme udviklingsstrin i alle såtider. Ved 1.—3. såtid har det gennemsnitlige interval mellem begyndende blomstring og rusketid været 38—39 dage, ved 4. såtid lidt længere, antagelig fordi juli-nedbøren særlig for denne såtid forhaler udviklingen.

Forsøgene med såtider har givet resultater, der er stærkt varierende efter vejrforholdene og noget afhængige af jordbundens art. Gennemsnitsresultaterne for forsøg på henholdsvis let lermuld, god lermuld og marsk viser et lidt højere stråudbytte og et lidt mindre frøudbytte ved såning ca. 10. maj end ved tidligere såning. På den let lermuldede jord er udbyttet af skættehør faldende og udbyttet af skætteblår stigende med udskydning af såtiden fra midt i april til ca. 10. maj. I samlet taveværdi er tendensen omtrent som for skættehørreren. På den gode lermuldede jord giver alle de prøvede såtider omtrent samme resultat såvel med hensyn til skættehør- og skætteblårudbytte som i samlet taveværdi. På marskjorden giver såning omkring 1. maj det bedste resultat.

Efter den tidlige såning omkring midten af april har hørreren været rusketjenlig en halv snes dage tidligere end efter såning omkring 10. maj, hvorved ruskningen ofte har kunnet gennemføres før kornhøsten. Ved tidlig såning formindskes lejetilbøjeligheden.

Det må herefter tilrådes på lettere lermuldede jorder som Lyngbys og Aarslevs at så spindhørreren i midterste trediedel af april eller i år med tidligt forår måske i 1. trediedel af måneden. Bekæmpelse af frøkrudt før såningen kan dog lejlighedsvis gøre det ønskeligt at udskyde såningen noget. På bedre jord som Blangstedes kan såningen foregå fra midt i april til først i maj. For jorder der er kolde og vanskelige at tilberede om foråret, som marskjord og visse lerjorder, må hørreren sås, når jorden er tjenlig dertil, men dog næppe før omkring 1. maj.

3. Forsøg med høstmåder 1939—1942.

Da taverne strækker sig i hele hørrplantens længde, foregår spindhørrerens høstning normalt ved ruskning. Denne og navnlig da håndruskning kræver meget arbejde. Det var derfor naturligt, at man i en tid med mangel på arbejdskraft og inden der fremkom ruskemaskiner i tilstrækkeligt antal overvejede muligheden af at høste hørreren med selybinder. For at få lidt rede på, hvor meget udbyttet herved forringes, er denne forsøgsserie gennemført.

Serien omfatter 11 forsøg, der er udført på lermuldet jord ved Lyngby i 1940—1942 og ved Aarslev og Blangsted i 1939—1942. Der er sammenlignet ruskning og afskæring. Den sidste er i regelen foretaget med en hækkesaks. Stubben er ved hjælp af en 5.5 cm bred lægte lagt langs rækkerne, meget nær afsat til 6

cm længde. Der vil vanskeligt med selvbinder kunne afsættes en filsvarende kort og jævn stub. De enkelte forsøgsresultater er meddelt i hovedtabellen side 123. Forsommertørke bevirkede, at udbyttet, navnlig af skættehør, blev meget lavt i 1940 og 1941.

I tabel 3 er anført udbytte af strå, skættehør, skætteblår og frø i gennemsnit for de enkelte forsøgssteder og for alle forsøg.

Tabel 3. Forsøg med høstmåder.
Udbytte af strå, skættehør, skætteblår og frø.

Gennemsnit 1939—1942.

Høstmåde Antal forsøg:	Lyngby	Aarslev	Blangsted	Gennemsnit	
	3	4	4	11	
	Strå, hkg pr. ha				Forholdstal
Ruskning.....	33.2	41.1	45.3	40.7	100
Afskæring.....	22.6	30.0	35.3	29.9	73
	Skættehør, kg pr. ha				
Ruskning.....	400	373	535	439	100
Afskæring.....	277	308	365	320	73
	Skætteblår, kg pr. ha				
Ruskning.....	677	1102	1136	998	100
Afskæring.....	610	995	1030	903	90
	Frø, hkg pr. ha				
Ruskning.....	8.4	9.0	10.7	9.4	100
Afskæring.....	7.6	8.5	10.7	9.1	97

Hvad udbyttet af strå og skættehør angår, stemmer resultaterne fra de tre forsøgssteder såvel som resultaterne fra de enkelte forsøg smukt overens. Afskæring har i forhold til ruskning medført en betydelig nedgang i udbyttet af strå og skættehør. For blårudbyttet er nedgangen mindre. Frøudbyttet er kun lidt påvirket af høstmåden, men afskæring ligger dog under ruskning i 8 af de 11 forsøg. Ved Lyngby giver afskæring 0,8 og ved Aarslev 0,5 hkg frø pr. ha mindre end ruskning, medens begge høstmåder står lige ved Blangsted.

I gennemsnit for alle forsøgene giver afskæring 10,8 hkg strå, 119 kg skættehør, 95 kg skætteblår og 0,3 hkg frø pr. ha eller henholdsvis 27, 27, 10 og 3 pct. mindre end ruskning. Hertil kommer, at der ved overskæring af strået fås et spindemateriale, der er mindre godt egnet til spinding af finere garner, og at skættehørren i regelen er lidt kortere efter afskæring end efter ruskning.

Selv om ruskning af spindhør er besværlig og kostbar, må det derfor efter resultaterne af disse forsøg frarådes at høste den med maskiner, der skærer strået over, da der herved fås en stærkt forringet afgrøde. Forringelsen vil oftest andrage flere gange omkostningerne ved håndruskning.

4. Forsøg med rusketider for spindhør til grønskætning 1940—1946.

Spindhørrens høsttid bestemmes i ret høj grad af dyrknin-
gens formål. Hvis dette er at frembringe meget fine taver, har man
erfaret, at hørren bør høstes på et tidligt udviklingsstadium, me-
dens stænglerne endnu er grønne og frøene hvide og bløde. Her-
ved bliver både tave- og frøudbyttet mindre, end når høsten fore-
tages senere. Udskydes på den anden side høsten til frøene er
fuldmodne, og stænglerne har mistet bladene, opnås det største
frøudbytte, men samtidig bliver taven grov og forvedet, og ud-
byttet af skættehør formindskes. Når der ikke stilles særlige krav
til kvaliteten, har man i regelen høstet hørren på et mellemstadium.
Disse erfaringer er indhøstet med hør, som er blevet rødnet før
skætningen. Ved den stærke udvidelse af spindhørarealet her i
landet i den nu afsluttede krigs begyndelse, blev hovedparten af
hørren grønskættet. For hørstrå behandlet på denne måde havde
man ingen erfaring i, hvilket udviklingsstadium det ville være
fordelagtigst at høste hørren på. Til belysning heraf iværksattes fra
1940 denne forsøgsserie og den fortsatte til og med 1946.

Forsøgene er udført på lermuldet jord ved Lyngby, Aarslev
og Blangsted samt på marskjord ved Ribe. Der er prøvet 6 ruske-
tider, i 1940 og 1941 dog kun 5 eller 4. Første ruskning er foretaget,
når de fleste frøkapsler har været grøngule og frøene grønne med
gul spids og de følgende med en uges mellemrum. Datoen for
første rusketid i de enkelte forsøg fremgår af nedenstående over-
sigt, hvori endvidere er meddelt den gennemsnitlige sådato og
ruskedato for hvert forsøgssted.

	Sådato		Dato for 1. rusketid						
	gns.	gns.	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Lyngby.....	30/4	20/7	13/7	21/7	28/7	14/7	20/7	18/7	18/7
Aarslev.....	27/4	18/7	15/7	17/7	27/7	14/7	22/7	19/7	13/7
Blangsted.....	20/4	15/7	6/7	14/7	28/7	9/7	20/7	13/7	18/7
Ribe.....	4/5	30/7	20/7	2/8	10/8	20/7	24/7	3/8	—

Forsøget ved Ribe i 1946 blev ødelagt af stankelbenslarver. Ved Lyngby og Aarslev er 1. ruskning sket omtrent samtidig, ved Blangsted noget tidligere og ved Ribe en del senere, men såningen er også foregået væsentlig henholdsvis tidligere og senere end ved de to førstnævnte steder. Der kan derfor regnes med, at hørrens udviklingstrin ved 1. rusketid i gennemsnit har været meget nær ens ved alle 4 forsøgssteder, hvad da også fremgår af optegnelserne til forsøgene. De følgende rusketider er meget nøje overholdt med en uges mellemrum. I gennemsnit for forsøgene på lermuldet jord har rusketiderne været: 18. og 25. juli og 1., 8., 15. og 22. august.

Der er tilstræbt samme vejringegrad i alle forsøgsled, men det er næppe lykkedes helt i alle tilfælde. Hørren er i regelen vejret på skår i 3–5 dage inden opbinding og opstilling i hob. Vejringstiden, d. v. s. antal dage fra ruskning til hjemtagning, er meddelt i nedenstående oversigt i gennemsnit for de enkelte forsøgssteder.

Vejringstid i dage, gennemsnit 1940–1946.

Rusketid:	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Lyngby.....	33	31	26	27	25	21
Aarslev.....	32	28	26	26	22	16
Blangsted.....	20	19	16	16	15	16
Ribe.....	31	33	32	31	30	29

Vejringstiden er længst ved Ribe og kortest ved Blangsted. Den er i alle tilfælde noget aftagende fra tidlig til sen ruskning. Men til trods herfor har hørren ved den sene ruskning opholdt sig længere tid på marken end ved tidlig ruskning, idet den ved sidste ruskning har stået 5 uger længere på roden end ved 1. Og der må regnes med, at der, navnlig for de senere rusketider, sker en vejring eller delvis rødning af strået allerede inden ruskningen.

Udbyttet af strå og tave. I tabel 4 er meddelt gennemsnitsudbyttet af strå, skættehør og skætteblår for alle forsøgssteder og for alle forsøgene på lermuldet jord.

Ved Blangsted er stråudbyttet lidt over og ved Lyngby noget under gennemsnitsudbyttet på lermuldet jord og på marsken ved Ribe er det væsentlig lavere. I gennemsnit for forsøgene på den lermuldede jord er stråudbyttet ved 1. rusketid lidt mindre end

Tabel 4. Forsøg med rusketider.

Udbytte af strå, skættehør og skætteblår.

Gennemsnit 1940—1946.

Rusketid	hkg pr. ha					Forholdstal				
	Lyngby	Aarslev	Blangsted	gens. lermuld	Ribe	Lyngby	Aarslev	Blangsted	gens. lermuld	Ribe
Antal forsøg:	7	7	7	21	6	7	7	7	21	6
Strå										
1.....	43.3	48.6	52.0	48.0	41.8	96	96	99	97	102
2.....	45.0	50.6	52.4	49.3	40.8	100	100	100	100	100
3.....	45.1	49.8	53.2	49.4	39.0	100	98	102	100	96
4.....	45.5	50.3	51.9	49.2	38.8	101	99	99	100	95
5.....	45.7	49.1	52.7	49.2	38.7	101	97	100	100	95
6.....	44.3	49.9	52.7	49.0	36.4	98	99	100	99	89
Skættehør.										
1.....	6.89	5.00	6.55	6.08	2.91	92	97	93	94	97
2.....	7.31	5.15	7.05	6.50	2.99	100	100	100	100	100
3.....	6.47	5.36	6.82	6.22	2.69	89	104	97	96	90
4.....	6.03	4.50	6.82	5.81	2.87	82	89	97	89	96
5.....	5.74	4.81	6.13	5.56	2.81	79	93	87	86	94
6.....	4.09	3.66	5.56	4.44	1.84	56	71	79	68	62
Skætteblår										
1.....	8.74	12.35	11.23	10.77	10.82	104	91	113	102	108
2.....	8.38	13.56	9.93	10.62	9.99	100	100	100	100	100
3.....	8.78	12.81	10.99	10.86	9.31	105	94	111	102	93
4.....	9.70	13.58	10.91	11.40	8.83	116	100	110	108	88
5.....	9.82	13.07	12.63	11.84	10.24	117	96	127	111	103
6.....	11.33	13.87	12.70	12.63	9.54	135	102	128	119	96

for de øvrige rusketider, der omtrent står ens, og resultaterne fra de tre forsøgssteder stemmer helt godt overens hermed. Ved Ribe er stråudbyttet derimod højest ved 1. og regelmæssigt aftagende fra 1.—6. rusketid. At forholdet er anderledes ved Ribe end ved de øvrige forsøgssteder kan sikkert forklares ved en stærkere tiltagende rødning af strået og dermed tiltagende svind fra 1.—6. rusketid på grund af, at strået er påvirket af vejret i længere tid i en nedbørsrig egn.

I gennemsnit af forsøgene på den lermuldede jord er der opnået størst udbytte af skættehør ved 2. rusketid, og udbyttet aftager ret stærkt med udskydning af rusketiden. 1. rusketid giver lidt mindre end 2. Udbyttet af skætteblår viser den modsatte ten-

dens, det er lavest ved 2. og højest ved 6. rusketid. For skættehørens vedkommende stemmer resultaterne fra de enkelte forsøgssteder nogenlunde overens med gennemsnittet. Ved Aarslev kommer 3. rusketid dog højest, og 4. rusketid ligger under 5., og ved Ribe giver 3. rusketid mindre end 4. og 5. Hvad skætteblåren angår, er resultaterne fra Aarslev og navnlig fra Ribe noget afvigende fra gennemsnittet for lermuld.

Medens udbyttekurven for stråudbyttet med ganske enkelte undtagelser har et jævnt forløb i de enkelte forsøg og kun lidt afvigende fra gennemsnittet, har rusketidernes rækkefølge i taveudbyttet været meget varierende. Dette ses af tabel 5, hvori er meddelt udbyttet af skættehør og skætteblår i de enkelte forsøg.

Tabel 5. Forsøg med rusketider.
kg pr. ha.

Forsøgssted	År	Skættehør						Skætteblår					
		Rusketid:		1.	2.	3.	4.	5.	6.	1.	2.	3.	4.
Lyngby	1940	121	117	106	124	98	—	1026	862	936	920	1113	—
	1941	165	165	123	134	87	—	583	637	775	748	823	—
	1942	1298	1181	907	896	853	512	724	734	923	913	833	1022
	1943	99	155	156	185	182	175	811	900	815	785	799	843
	1944	746	851	866	764	911	824	865	752	779	969	837	885
	1945	1031	1162	1106	1035	932	777	1181	1149	997	1435	1410	1530
	1946	1222	1484	1268	1083	952	718	930	833	919	1022	1061	1414
Aarslev	1940	90	89	93	106	91	—	1450	1287	1525	1325	1563	—
	1941	431	483	500	429	391	—	903	940	1078	1199	1408	—
	1942	284	249	311	356	329	249	951	1120	996	1004	1049	1111
	1943	933	959	981	813	828	781	909	892	732	912	816	857
	1944	536	517	496	337	524	464	1744	2367	1767	2300	1601	1109
	1945	518	521	550	317	247	219	1878	1844	1767	1978	2100	2289
	1946	709	786	821	856	957	599	811	1044	1100	789	611	1211
Blangsted	1940	150	217	163	182	133	—	1675	1583	1725	1583	1892	—
	1941	647	683	867	750	787	—	947	790	907	1193	1353	—
	1942	366	418	418	556	516	484	1209	1150	1353	1033	1118	1307
	1943	1291	1130	1166	1167	917	736	517	475	545	534	826	1025
	1944	1049	1167	948	828	760	761	893	763	937	1187	1416	1242
	1945	588	606	583	658	559	510	1294	1090	1145	1012	1208	1184
	1946	492	715	632	636	616	594	1324	1098	1078	1098	1029	873
Ribe	1940	250	150	25	30	—	—	1250	1433	1117	1017	—	—
	1941	206	119	119	117	—	—	1403	1569	1406	1364	—	—
	1942	50	163	163	250	150	150	900	663	650	588	588	538
	1943	305	365	317	365	359	334	605	453	623	469	540	366
	1944	516	609	684	590	613	481	1270	1060	830	910	1180	1140
	1945	421	388	306	371	430	197	1065	818	961	948	1169	1156

Taveudbyttet og navnlig udbyttet af skættehør har vekslet stærkt fra år til år og fra sted til sted efter vejrforholdene i forsommeren. De tørre forsomre i 1940, 1941 (undtagen Blangsted) og 1942 (undtagen Lyngby) har bevirket, at udbyttet af skættehør er blevet meget lille, medens der i årene 1944–1946 med fugtige forsomre er høstet et stort udbytte af skættehør.

1., 2., 3., 4., og 5. rusketid giver højest udbytte af skættehør i henholdsvis 6, 7, 5, 8 og 3 tilfælde af 27, medens 6. rusketid ligger lavest i alle forsøg. Det største udbytte af skætteblår er for 1.–6. rusketid opnået i henholdsvis 4, 5, 2, 2, 8 og 6 tilfælde. En del af denne variation hidrører fra uensartet renskætning, der måske er en følge af ikke helt ensartet vejringsgrad og vanskeligheden ved på så små partier hørstrå, som de enkelte forsøgsled repræsenterer, at indstille skætteturbinen helt rigtigt til disse. Det forholdsvis store udbytte af skættehør i 2. rusketid ved Lyngby i 1946 skyldes således større urenhed end i de øvrige forsøgsled. Ved Aarslev er skætteblåren forholdsvis uren i 2. rusketid 1942 og i 2., 3. og 6. rusketid 1946, medens den er forholdsvis ren i 6. rusketid 1944. I 1943 er både skættehør og skætteblår væsentlig renere i 5. og 6. rusketid end i de øvrige rusketider. Skætteblåren er forholdsvis uren i 5. rusketid ved Blangsted i 1944 og i 1. og 5. rusketid ved Ribe i 1944 og 1945. Et forholdsvis højt eller lavt skættehørudbytte følges i flere tilfælde af henholdsvis lavt og højt blårudbytte. I over halvdelen af forsøgene er udbyttet af skættehør regelmæssigt aftagende fra den bedste til den seneste eller tidligste rusketid, og da den bedste rusketid ikke falder på samme udviklingstrin hvert år, kunne det tyde på, at der ikke i alle tilfælde opnås maksimalt skættehørudbytte ved ruskning på et bestemt udviklingstrin. I forsøg med stærk lejesæd er der i regelen en stor nedgang i skættehørudbyttet ved sen ruskning, f. eks. Aarslev 1945 og Blangsted 1944. Lejesæden medfører, at strået bliver pjusket, og/eller at taven tager skade. Begge forhold giver lille skættehørudbytte og stort blårudbytte.

Fra og med 1942 er skættehørreren og skætteblåren fra alle forsøgene vurderet på skætteriet. På grundlag af disse bedømmelser, er der i tabel 6 udregnet kvalitetstal for skættehør og skætteblår i gennemsnit for forsøgene på lermuld og på marsken ved Ribe. I tabellen er endvidere på grundlag af gennemsnitsudbyttet

af skættehør og skætteblår for henholdsvis lermuld og marsk og de respektive kvalitetstal beregnet værdital pr. ha for skættehør og skætteblår.

Tabel 6. Forsøg med rusketider.
Kvalitetstal og værdital pr. ha for skættehør og skætteblår.

Rusketid	Kvalitetstal		Værdital pr. ha			Forholdstal for værdital		
	skætte- hør	skætte- blår	skætte- hør	skætte- blår	ialt	skætte- hør	skætte- blår	ialt
Gennemsnit for Lyngby, Aarslev og Blangsted.								
1.....	4.73	0.88	28.7	9.5	38.2	94	107	97
2.....	4.71	0.83	30.6	8.8	39.4	100	100	100
3.....	4.79	0.89	29.8	9.7	39.5	97	109	100
4.....	4.78	0.89	27.8	10.1	37.9	91	113	96
5.....	4.82	0.95	26.7	11.2	37.9	87	126	96
6.....	4.86	0.99	21.6	12.5	34.1	71	140	86
Gennemsnit for Ribe.								
1.....	4.70	0.53	13.7	5.7	19.4	95	81	91
2.....	4.81	0.70	14.4	7.0	21.4	100	100	100
3.....	4.89	0.66	13.2	6.1	19.3	92	87	90
4.....	4.98	0.84	14.3	7.4	21.7	99	106	101
5.....	4.86	0.73	13.7	7.5	21.2	95	107	99
6.....	5.16	1.03	9.5	9.8	19.3	66	140	90

Med små afvigelser viser kvalitetstallene en stigende tendens fra 2.-6. rusketid. Stigningen skyldes navnlig, at taven er desto renere jo senere hørren er rusket — og dette har jo nok sin årsag i, at strået gennemgående har været stærkere rødnet ved sen end ved tidlig ruskning. På lermuld er kvalitetstallene lidt højere og på marsken noget lavere for 1. end for 2. rusketid.

Men selv om kvaliteten, særlig renheden af skættehørren og skætteblåren, gennemgående er blevet forbedret noget ved udskydning af rusketiden, så er rækkefølgen i værdital pr. ha for forsøgene på lermuld ikke ændret fra rækkefølgen i vægtudbytte, se tabel 4. I samlet værdital kommer 2. og 3. rusketid højest og ens, medens 1., 4. og 5. rusketid ligger 3-4 pct. og 6. rusketid 14 pct. lavere. Resultaterne fra marsken er mere uregelmæssige og er i det hele taget mere usikre end resultaterne fra agermark. Men for skættehørrens vedkommende er rækkefølgen i vægtudbytte i hovedsagen bevaret ved omregning til værdital. Derimod har den ret store forskel i skætteblårens kvalitet medført nogen ændring

i rækkefølgen for dennes vedkommende. I samlet værdital viser resultaterne ingen sikker tendens.

Frøudbyttet er meddelt i tabel 7 som gennemsnit for de enkelte forsøgssteder og for alle forsøgene på lermuldet jord.

Tabel 7. Forsøg med rusketider.

Frøudbytte.

Gennemsnit 1940—46.

Rusketid	hkg pr. ha					Forholdstal					Vægt af 1 frø mg	Frøets spireevne pct.
	Lyngby	Aarslev	Blangsted	gens. lermuld	Ribe	Lyngby	Aarslev	Blangsted	gens. lermuld	Ribe		
Ant. forsøg:	7	7	7	21	6	7	7	7	21	6	5	10
1.	4.6	3.7	7.8	5.4	8.4	60	62	73	67	91	3.63	81.3
2.	6.5	5.3	10.1	7.3	9.1	85	88	94	90	99	3.45	82.2
3.	7.7	6.0	10.7	8.1	9.2	100	100	100	100	100	4.90	89.8
4.	7.7	5.8	10.5	8.0	8.1	100	97	98	99	88	4.94	84.4
5.	7.0	5.0	10.0	7.3	6.9	91	83	93	90	75	4.91	75.8
6.	6.3	3.7	8.7	6.2	5.2	82	62	81	77	57	4.87	71.4

Frøudbyttet er størst ved Blangsted og omtrent dobbelt så stort som ved Aarslev, hvor det er mindst. Der er god overensstemmelse mellem resultaterne fra alle forsøgssteder. Frøudbyttet stiger indtil 3. rusketid, hvorefter det falder, formentlig på grund af frøspild.

I frøafgrøden fra 5 og 10 forsøg er foretaget henholdsvis kornvægtsbestemmelse og spiringsanalyse. Gennemsnitsresultaterne af disse undersøgelser er også anført i tabel 7. Det ses, at kornvægten tiltager indtil 4. rusketid. Derefter er den lidt aftagende, antagelig fordi det fortrinsvis er de bedstudviklede frø, der spildes først. Frøets spireevne stiger indtil 3. rusketid og falder derefter en del. Enkelte iagttagelser tyder på, at nedgangen i spireevnen for de senere rusketider skyldes, at de fuldt udviklede frø i ugunstigt vejr lettere spirer i hobene under vejringen.

Hovedresultatet af forsøgene med rusketider på lermuldet jord er, at stråudbyttet kun er lidt påvirket af rusketiden. Taveudbyttet varierer derimod stærkt, men i gennemsnit for 21 forsøg giver 2. rusketid det største udbytte af skættehør og dette er aftagende til 6. rusketid. For udbyttet af skætteblår er rækkefølgen omvendt. I samlet værdi for skættehør og skætteblår kommer 2. og 3. ruske-

tid højest og ens. Frøudbyttet er størst ved 3. rusketid, og lægges værdien af tave og frøudbytte sammen klarer 3. rusketid sig bedst. Frøets spireevne er også stigende indtil 3. rusketid. Det må derfor tilrådes at ruske spindhør, der skal grønskættes, på det udviklingsstadium, der svarer til 3. rusketid eller lidt før, og det vil i regelen sige, når de fleste frøkapsler er brunlige, frøene i de midterste frøkapsler svagt brunlige, stråene begyndt at antage gul-farvning og har tabt bladene på nederste trediedel til halvdel. Indtræffer lejesæd, bør hørrønnen aldrig ruskes senere, hellere før end angivet.

Resultaterne fra marsken er mere usikre.

5. Forsøg med vejringstider for spindhør til grønskætning 1940—1946.

For spindhørstrå, der skal rødnes inden skætningen, er det vigtigt, at vejringen foregår hurtigst muligt uden påvirkning af fugtighed, så det kan foreligge ensartet frisk og derved give mulighed for ensartet rødning af alle strå. Bedst ville det formentlig være at tørre eller vejle hørstrået under tag. Anderledes stiller forholdet sig ved grønskætning. De helt friske, tørre strå er ofte vanskelige at renskætte uden særlig kraftig behandling i skætte-turbinen, hvorved der fremkommer uforholdsmæssige store blårmængder på skættehørrønnen bekostning. Ved at lade hørrønnen vejle noget længere tid på marken end normalt for hør, der skal rødnes, lettes skætningen, idet strået under den længere tids vejring ved vejrligets påvirkning underkastes en delvis rødning. For at belyse vejringstidens indvirkning på hørstrå til grønskætning, er der i årene 1940—1946 udført forsøg med forskellig vejringstid. Forsøgene, der er udført på lermuldet jord ved Lyngby, Aarslev og Blangsted, har omfattet følgende spørgsmål:

- a. Normal vejring
- b. Vejret 1 uge mere end a
- c. — 2 uger — — —
- d. — 3 — — —
- e. Forvejret 3—5 dage på skår, derefter i hob,
ialt som b.

Det sidste forsøgsled var ikke taget med det første år 1940. Ved normal vejring er forstået vejring, indtil strået er tørt til hjemtagning. Hørren er rusket samtidigt i alle forsøgsled. I forsøgsled a-d er den straks bundet løst i små neg og sat i hobe på 6-8 neg, medens hørren i forsøgsled e, inden opbindingen i 3-5 dage har ligget udbredt på skår med een gang vending af strået.

Tabel 8. Oversigt over sådato, rusketid og vejringstid samt antal nedbørsdage og nedbør i mm under vejringen.

Forsøgs- sted	År	Sådato	Rusketato	Vejret antal dage					Antal nedbørsdage under vejringen					Nedbør i mm under vejringen					
				a. normal vejring	a. vejret 1 uge mere end a	c. vejret 2 uger mere end a	d. vejret 3 uger mere end a	e. forvejet på skår i 3-5 dage, ialt som b	a. normal vejring	b. vejret 1 uge mere end a	c. vejret 2 uger mere end a	d. vejret 3 uger mere end a	e. forvejet på skår i 3-5 dage, ialt som b	a. normal vejring	b. vejret 1 uge mere end a	c. vejret 2 uger mere end a	d. vejret 3 uger mere end a	e. forvejet på skår i 3-5 dage, ialt som b	
Lyngby	1940	9/5	3/8	16	23	31	37	—	10	15	19	21	—	33	85	95	97	—	
	1941	8/5	4/8	13	21	28	36	21	9	14	20	22	14	74	112	129	131	112	
	1942	4/5	17/8	12	18	25	42	18	2	5	7	18	5	31	76	79	155	76	
	1943	30/4	20/7	12	19	27	34	19	9	15	18	24	15	43	92	106	176	92	
	1944	25/4	4/8	12	18	26	35	18	4	5	8	17	5	17	20	26	70	20	
	1945	20/4	1/8	20	27	34	41	27	11	15	18	19	15	85	112	119	120	112	
	1946	27/4	2/8	12	19	25	33	19	6	9	10	15	9	52	59	59	82	59	
Gns. 7		30/4	4/8	14	21	28	37	21	8	11	14	20	11	48	79	88	117	79	
Aarslev	1940	10/5	2/8	17	24	31	38	—	10	15	19	21	—	15	22	42	43	—	
	1941	6/5	4/8	15	24	29	36	24	14	21	25	26	21	68	79	99	103	79	
	1942	5/5	8/8	21	27	34	57	27	9	10	12	25	10	33	72	76	128	72	
	1943	20/4	28/7	21	28	36	43	28	15	20	25	27	20	95	111	193	196	111	
	1944	14/4	4/8	12	19	26	40	19	2	3	5	16	3	21	24	39	99	24	
	1945	14/4	31/7	17	25	32	39	25	11	17	18	18	17	53	67	84	84	69	
	1946	23/4	1/8	11	23	29	34	23	7	15	21	22	15	17	67	88	91	67	
Gns. 7		28/4	2/8	16	24	31	41	24	10	14	18	21	14	43	63	89	98	63	
Blangsted	1940	26/4	23/7	11	17	24	30	—	5	6	13	18	—	30	35	60	65	—	
	1941	25/4	25/7	10	18	23	30	18	9	14	19	22	14	43	71	80	89	71	
	1942	30/4	11/8	11	18	24	32	18	6	7	10	13	7	38	46	89	91	46	
	1943	14/4	26/7	14	21	29	37	21	9	15	18	25	15	40	83	103	207	83	
	1944	20/4	5/8	10	17	24	32	17	3	4	6	13	4	23	24	38	82	24	
	1945	11/4	1/8	10	16	24	34	16	3	9	14	16	9	36	48	62	99	48	
	1946	15/4	29/7	12	19	26	33	19	9	15	17	23	15	30	93	98	124	93	
Gns. 7		20/4	31/7	11	18	25	33	18	6	10	14	19	10	34	57	76	108	57	
Gns. 21		26/4	3/8	14	21	28	37	21	8	12	15	20	12	42	66	83	108	66	

Tabel 8 giver en oversigt over sådato, ruskedato og antal vejringdage samt antal nedbørsdage og nedbørsmængden under vejringen i de enkelte forsøg.

Hørrens ruskning er gennemsnitlig foregået den 2. august, et par dage senere ved Lyngby og et par dage tidligere ved Blangsted. I 1942 er ruskningen sket forholdsvis sent ved alle forsøgssteder, men ellers er der ikke store afvigelser fra den gennemsnitlige ruskedato.

Normal vejring har i gennemsnit af alle forsøg været 14 dage, varierende fra 10–21. Med en enkelt dags afvigelse er vejringen i forsøgsled b og c overholdt med henholdsvis 1 og 2 uger længere vejringstid end i forsøgsled a. For forsøgsled d er der enkelte større afvigelser fra planen, således Lyngby 1942, Aarslev 1942 og 1944 og Blangsted 1945, hvor vejrforholdene har hindret, at hørrer er kommet rettidigt ind. Den samlede vejringstid i forsøgsled e er nøjagtig som i b.

Antallet af nedbørsdage og nedbørsmængden under vejringen må antages at være afgørende for vejringens virkning på hørstrået, selv om også luftens relative fugtighed på tørvejrdsdage og temperaturen under vejringen spiller en rolle. Både antallet af nedbørsdage og nedbørsmængden har vekslet ret stærkt fra år til år og i enkelte år fra forsøgssted til forsøgssted, men gennemsnitstallene for disse er ikke meget forskellige.

Strå- og taveudbytte. I tabel 9 er opført udbytte af strå, skættehør og skætteblår i gennemsnit for de enkelte forsøgssteder og alle forsøg i hkg pr. ha og i forholdstal.

Stråudbyttet er størst ved normal vejring, og med en enkelt undtagelse er det regelmæssigt aftagende med forlængelse af vejringstiden. Der er sket et vægttab desto større jo længere tid, vejringen har været på grund af en tiltagende rødning af hørstrået. Men medens hørstrået ved fuldstændig rødning svinder 20–25 pct. i vægt, er det i disse forsøg kun svundet 3, 5 og 7 pct. ved henholdsvis 1, 2 og godt 3 uger længere vejringstid end normalt, hvilket viser, at der kun er tale om en delvis rødning. Ved forvejring på skår er stråudbyttet 1 pct. mindre end ved vejring i hob alene, hvilket giver en svag antydning af lidt stærkere rødning under forvejringen end i hob, hvad man også måtte vente, da rødningen foregår hurtigere og mere ensartet, når strået ligger udbredt på jorden fremfor i hob.

Tabel 9. Forsøg med vejringstider.

Udbytte af strå, skættehør og skætteblår.

Gennemsnit 1940—1946.

Vejringstid	hkg pr. ha				Forholdstal			
	Lyngby	Aarslev	Blangsted	gens.	Lyngby	Aarslev	Blangsted	gens.
Strå.								
a. Normal	46.3	53.7	53.4	51.1	100	100	100	100
b. 1 uge mere end a . .	45.4	52.2	51.9	49.8	98	97	97	97
c. 2 uger » » » . . .	44.2	50.9	50.6	48.6	95	95	95	95
d. 3 » » » » . . .	44.6	49.4	49.2	47.7	96	92	92	93
e. Forvejret på skår 3-5 dage, ialt som b	45.7	50.1	51.1	49.0	99	95	96	96
Skættehør.								
a. Normal	6.36	5.13	6.58	6.02	100	100	100	100
b. 1 uge mere end a . .	6.03	5.15	7.07	6.08	95	100	107	101
c. 2 uger » » » . . .	6.07	5.29	6.79	6.06	95	103	103	100
d. 3 » » » » . . .	6.10	5.39	7.14	6.21	96	105	109	103
e. Forvejret på skår 3-5 dage, ialt som b	6.12	5.23	6.49	5.55	96	102	99	99
Skætteblår.								
a. Normal	9.10	14.54	11.22	11.62	100	100	100	100
b. 1 uge mere end a . .	8.81	14.60	10.50	11.30	97	100	94	97
c. 2 uger » » » . . .	8.71	13.20	10.32	10.74	96	91	92	92
d. 3 » » » » . . .	8.81	11.77	9.31	9.90	95	81	83	85
e. Forvejret på skår 3-5 dage, ialt som b	8.83	12.46	10.93	10.74	97	86	97	92

I gennemsnit for alle forsøg viser udbyttet af skættehør en svagt stigende og udbyttet af skætteblår en sikkert faldende tendens fra forsøgsled a til d eller med vejringstidens længde. Forsøgsled e, der er forvejret 3-5 dage, men ellers er vejret i samme tid som forsøgsled b, giver mindre udbytte af såvel skættehør som skætteblår end dette. De enkelte forsøgssteders resultater afviger lidt herfra. Normal vejring ligger således forholdsvis højt ved Lyngby.

For stråudbyttets vedkommende er de enkelte forsøgs tendens meget nær ens for forsøgsled a-d med svagt regelmæssigt fald fra a-d, i ganske enkelte tilfælde er udbyttet ens i alle forsøgsled. Forsøgsled e giver hyppigst lidt mindre og i enkelte tilfælde lidt mere end forsøgsled b. Udbytterækkefølgen for skættehør og skætteblår er derimod stærkt varierende fra forsøg til forsøg,

hvilket fremgår af tabel 10, hvori udbyttet af skættehør og skætteblår i de enkelte forsøg er anført.

Tabel 10. Forsøg med vejringstider.
kg pr. ha.

Forsøgssted	År	Skættehør					Skætteblår				
		a. normal vejring	b 1 uge mere end a	c 2 uger mere end a	d 3 uger mere end a	e forvejet på skår i 3-5 dage, ellers som b	a normal vejring	b 1 uge mere end a	c 2 uger mere end a	d 3 uger mere end a	e forvejet på skår i 3-5 dage, ellers som b
Lyngby	1940	185	141	128	101	—	1009	1012	1001	921	—
	1941	164	126	126	166	141	802	797	735	787	766
	1942	658	730	695	752	912	808	825	850	723	757
	1943	258	265	275	264	260	876	774	747	815	797
	1944	1000	958	988	932	896	562	590	573	529	581
	1945	932	904	885	922	861	1438	1234	1336	1359	1328
	1946	1252	1098	1149	1132	1063	876	935	854	895	936
Aarslev	1940	58	69	84	100	—	1472	1394	1396	1258	—
	1941	265	255	244	223	202	1356	1473	1295	1300	1349
	1942	367	313	447	412	381	1084	1222	951	729	1031
	1943	885	835	886	858	797	933	966	851	776	886
	1944	395	421	420	528	489	2644	2589	2189	1678	1900
	1945	468	584	547	556	603	2100	1989	1911	1856	1756
	1946	1151	1131	1078	1096	1116	589	589	644	644	622
Blangsted	1940	168	177	147	158	—	1667	1742	1733	1592	—
	1941	838	654	667	688	633	1304	1133	1050	1008	1263
	1942	608	627	686	745	657	1255	1108	1049	931	1088
	1943	881	1170	1105	1115	965	561	509	541	483	581
	1944	822	981	804	935	892	1253	1122	1264	1002	1362
	1945	573	603	610	582	639	1025	925	817	833	783
	1946	716	740	735	778	643	792	808	767	667	783

Betragter man disse enkeltresultater, er det ikke let at se nogen linie, og heller ikke når de sammenholdes med nedbørstallene i tabel 8. Der kan være flere årsager til, at resultaterne er så forskellige, men den væsentligste er sikkert, at hørren ikke er skættet ens ren i alle forsøgsled. Som nævnt i det forrige afsnit, er det meget vanskeligt på så små partier hørstrå, som de enkelte forsøgsled repræsenterer, at indstille skætteturbinen helt rigtigt i forhold til de enkelte forsøgsleds vejringegrad, der ved vejring i hob tilmed ofte er uens. Ved den skønmæssige bedømmelse af tavens renhed kan de grove forskelle konstateres. Og for skætte-

hørrens vedkommende er det således, at det forholdsvist store udbytte i forsøgsled e ved Lyngby i 1942, hovedsagelig skyldes større urenhed end i de øvrige forsøgsled. Det samme gælder forsøgsled a ved Lyngby i 1946, forsøgsled c ved Aarslev i 1943 og forsøgsled b ved Blangsted i 1943. Ved Blangsted i 1944 er forsøgsled c renere end de øvrige forsøgsled og giver antagelig derfor også det mindste udbytte af skættehør. Med hensyn til skætteblåren bemærkes, at den er særlig uren i forsøgsled a ved Lyngby i 1943. Det lave udbytte ved Aarslev i forsøgsled d i 1942 skyldes, at blåren er renere end i de øvrige forsøgsled. Dette forsøgsled er vejret i 57 dage og var stærkt rødnet, så også skættehørreren er forholdsvist ren. I mange af forsøgene er konstateret en tiltagende renhed både for skættehørreren og skætteblåren fra forsøgsled a til d. Dette er særligt fremtrædende i forsøget ved Aarslev i 1944, hvor skætteblårudbyttet er meget stort og blåren uren. Sidstnævnte forsøgsresultater viser iøvrigt et eksempel på sammenhæng mellem nedbøren under vejringen og skætteresultatet. Under normal vejring er der kun faldet 21 mm nedbør fordelt på 2 nedbørsdage, de følgende 14 dage faldt 18 mm fordelt på 3 nedbørsdage. Skættehørudbyttet forandres kun lidt og blåren er meget uren. I de sidste 14 dage faldt der 60 mm nedbør på 11 døgn og nu spores en virkning. Skættehørudbyttet stiger og blårudbyttet falder stærkt og både skættehørreren og blåren er renere i forsøgsled d end i de øvrige forsøgsled. Ved Lyngby og Blangsted, hvor nedbørsforholdene i 1944 er tilsvarende Aarslevs, er ikke opnået samme resultat med hensyn til udbytte, men renhedskarakteren viser samme tendens.

I årene 1942–1946 er skættehørreren og skætteblåren fra alle forsøgene bedømt for længde, renhed og spindelighed på skætteriet. På grundlag af disse bedømmelser er der i tabel 11 beregnet kvalitetstal som gennemsnit for alle forsøgene.

Tallene viser, at såvel skættehørreren som skætteblårens kvalitet er desto bedre jo længere tid hørreren er vejret på marken. Det er navnlig renheden, men også spindeligheden, der er forbedret. Forvejring på skår giver ubetydeligt bedre kvalitet end vejring i samme tidsrum i hob alene.

Multipliseres de gennemsnitlige udbyttetotal for skættehør og skætteblår med de respektive kvalitetstal fås de også i tabel 11

Tabel 11. Forsøg med vejringstider.
Kvalitetstal og værdital pr. ha for skættehør og skætteblår.

Vejringstid	Kvalitetstal		Værdital pr. ha			Forholdstal for værdital		
	skættehør	skætteblår	skættehør	skætteblår	ialt	skættehør	skætteblår	ialt
a.	4.67	0.77	28.1	9.0	37.1	100	100	100
b. 1 uge mere end normalt	4.74	0.87	28.8	9.8	38.6	102	109	104
c. 2 uger » » »	4.70	0.90	29.0	9.7	38.7	103	108	104
d. 3 » » » »	4.85	1.01	30.1	10.0	40.1	107	111	108
e. Forvejret på skår 3—5 dage, ialt som b.	4.79	0.91	28.5	9.7	38.2	101	108	103

anførte værdital pr. ha. For skættehørrens vedkommende viser værditalene pr. ha samme tendens som for udbyttet af skættehør alene, men i stærkere grad. Skætteblårens vægtudbytte var derimod aftagende med vejringstidens længde, men når kvaliteten tages i betragtning er også skætteblårens værdi tiltagende med vejringstidens længde.

I samlet taveværdi giver 1 og 2 uger længere vejring end normalt 4 pct. og godt 3 uger længere vejring end normalt 8 pct. mere end normal vejring. Og selv om resultaterne er usikre, er der næppe tvivl om, at tendensen er rigtig: vejring af spindhør, som skal grønskættes, i længere tid end normalt medfører foruden en lettere skætning også gennemsnitlig et bedre produkt. Forvejring i 3—5 dage på skår giver samme resultat eller en ubetydelighed mindre end vejring i samme tidsrum i hob alene. Dette stemmer ikke helt med praktiske erfaringer, og forsøgenes resultater er da heller ikke enstydende i så henseende, idet forvejring giver bedre resultat end vejring i hob alene ved Lyngby, men ringere ved Aarslev og Blangsted.

Frøudbyttet er opført i tabel 12 i gennemsnit for hvert forsøgssted og for alle forsøg.

Ved Blangsted er frøudbyttet betydeligt større end ved de to andre forsøgssteder. Resultaterne for alle tre forsøgssteder stemmer smukt overens. Normal vejring og vejring i en uge mere giver størst og ens frøudbytte. Ved længere tids vejring spildes frø, navnlig som følge af fugleangreb. 2 uger længere vejringstid end normalt har medført en nedgang i frøudbyttet på 2 pct. og ved godt 3 uger længere vejringstid end normalt er nedgangen 7 pct.

Tabel 12. Forsøg med vejringstider.
Frøudbytte.

Gennemsnit 1940—1946.

Vejringstid	hkg pr. ha				Forholdstal			
	Lyngby	Aarslev	Blang- sted	gns.	Lyngby	Aarslev	Blang- sted	gns.
a. Normal	7.6	6.1	10.9	8.2	100	100	100	100
b. 1 uge mere end normalt	7.6	6.1	10.9	8.2	100	100	100	100
c. 2 uger » » »	7.4	5.9	10.7	8.0	97	97	98	98
d. 3 » » » »	7.1	5.1	10.5	7.6	93	84	96	93
e. Forvejret på skår i 3—5 dage, ialt som b.	7.2	5.7	10.4	7.8	95	93	95	95

i forhold til normal vejring. Ved forvejring på skår er frøudbyttet 5 pct. mindre end ved vejring i samme tidsrum i hob alene.

Forsøgene med vejringstider for hør til grønskætning viser, at stråudbyttet aftager regelmæssigt med vejringstidens længde på grund af en delvis rødning af strået. Skætteresultaterne er derimod meget varierende, antagelig væsentlig hidrørende fra forskellig renskætning af de enkelte forsøgsled. I gennemsnit for 21 forsøg er skættehørudbyttet stigende og skætteblårudbyttet faldende ved forlængelse af vejringstiden ud over det normale for hør, der skal rødnes. Skættehørrens og navnlig skætteblårens kvalitet er tiltagende med forlængelse af vejringstiden og i samlet taveværdi giver 1 og 2 uger længere vejring end normalt 4, og godt 3 uger længere vejring end normalt 8 pct. mere end normal vejring. Frøudbyttet er størst og ens efter normal og 1 uge mere end normal vejring. Ved yderligere vejring i 1 og godt 2 uger er det faldet henholdsvis 2 og 7 pct. Forvejring på skår i 3—5 dage og derefter vejring i hob, ialt vejring en uge mere end normalt, har i forsøgene ved Lyngby vist nogen, men i gennemsnit af alle forsøgene ingen fordel fremfor vejring i hob alene i samme tidsrum. Frøudbyttet er tværtimod blevet 5 pct. mindre end ved vejring i hob alene. Men erfaring fra praksis har vist, at skætningen er lettere efter forvejring på skår end i hob alene. Derfor kan det nok tilrådes at forvejre hør, der skal grønskættes, nogen tid (3—5 døgn) på jorden, inden den sættes i hob, og at vejringen iøvrigt ialt forlænges ca. 2 uger mere end normalt, og hvis ikke der falder nedbør, måske noget længere. En krængning af negene, når halvdelen af vejringstiden er gået, vil bidrage til at gøre vejringen mere ensartet.

6. Forsøg med ukrudtsbekæmpelse 1939–1944.

Ukrudt i spindhørrer formindsker såvel udbyttet som tavens kvalitet og forøger transport- og behandlingsomkostningerne. Da hørrer kun i ringe grad dækker mod ukrudt, bør den derfor altid sås i ren jord. Men selv om dette tilstræbes, vil der ofte være så meget ukrudt i hørrer, at en bekæmpelse af dette er nødvendigt. Til belysning af, hvilke midler, der i så fald kan bringes i anvendelse, er forsøgene, der skal omtales i dette afsnit, udført. Forsøgene er udført i 2 serier.

a. Forsøg med radrensning, ukrudtsharvning og sprøjtning med blåstensopløsning.

Denne forsøgsserie omfatter 12 forsøg, der er udført på let lermuld og lav moseagtig jord hos hør dyrkere ved Lyngby i henholdsvis 1941 og 1942, på let muldrig lermuld ved Aarslev i 1939–1944, på ret svær lermuld ved Blangsted i 1943 og 1944 og på marskjord ved Ribe i 1939–1941. Der er sammenlignet radrensning med hjulhakke, ukrudtsharvning 1 à 2 gangé, sprøjtning med 3 pct. blåstensopløsning, 600 l pr. ha og i 7 af forsøgene tillige et »ubehandlet« led. Ukrudt, som ikke er blevet ødelagt ved behandlingen samt i »ubehandlet«, er bortluget i de 10 forsøg, og tiden, der er medgået hertil, er noteret. Med en enkelt undtagelse, Lyngby 1941, er hørrer radsået på 15 cm rækkeafstand. Ukrudtsharvningen er foregået på langs ad rækkerne, i den ene halvdel af forsøgene er harvet een i den anden to gange. Radrensningen er i to tilfælde gennemført to gange, ellers kun een. Harvningen og radrensningen er i de fleste forsøg udført når hørplanterne har været henholdsvis 2–4 og 6–8 cm høje. Sprøjtningen er i nogle tilfælde sket samtidig med radrensningen eller harvningen, men i regelen lidt senere, og i 4 forsøg først da hørrer var 15–20 cm høj. Lugningen er udført ad flere gange, 1. gang så snart man har kunnet se den endelige virkning af sprøjtningen.

Ukrudtsbestanden har i to forsøg (Lyngby) overvejende bestået af »agerkål«, medens den i de øvrige har omfattet andre ukrudtsarter, især »melde« (hvidmelet gåsefod) og snerle-pileurt, lidt tidsler, fuglegræs-fladstjerne og enkelte andre. Med undtagelse af de to forsøg ved Lyngby og 3 forsøg ved Aarslev har ukrudtsbestanden været forholdsvis ringe, i enkelte tilfælde næsten ingen.

Udbytte af strå og tave. En oversigt over gennemsnitsudbyttet af strå, skættehør og skætteblår for hvert forsøgssted og alle forsøg er meddelt i tabel 13.

Tabel 13. Forsøg med ukrudtsbekæmpelse.

Udbytte af strå, skættehør og skætteblår.

Gennemsnit 1939—1944.

Behandlingsmåde	hkg pr. ha					Forholdstal				
	Lyngby ¹⁾	Aarslev	Blangsted	Ribe	gns.	Lyngby	Aarslev	Blangsted	Ribe	gns.
Antal forsøg:	2	5	2	3	12	2	5	2	3	12
Strå.										
Ubehandlet (luget)	—	45.3	60.3	—	46.2	—	97	100	—	98
Radrenset (»)	43.2	46.6	60.6	42.5	47.3	100	100	100	100	100
Ukrudtsharvet (»)	41.5	44.7	59.9	39.7	45.3	96	96	99	93	96
Sprøjtet m. blåsten (»)	43.4	43.2	59.1	39.4	44.9	100	93	98	93	95
Skættehør.										
Ubehandlet (luget)	—	5.59	9.26	—	5.28	—	106	101	—	103
Radrenset (»)	6.58	5.12	9.22	1.12	5.10	100	100	100	100	100
Ukrudtsharvet (»)	5.78	4.84	8.25	0.82	4.58	88	93	89	75	88
Sprøjtet m. blåsten (»)	7.12	4.81	9.20	1.31	5.05	109	93	99	111	99
Skætteblår.										
Ubehandlet (luget)	—	9.89	10.12	—	9.65	—	97	98	—	97
Radrenset (»)	5.03	10.22	10.30	12.60	9.97	100	100	100	100	100
Ukrudtsharvet (»)	6.14	9.97	11.29	11.27	9.88	122	98	110	90	99
Sprøjtet m. blåsten (»)	5.28	9.32	10.75	10.97	9.30	105	91	104	87	93

¹⁾ ikke luget.

I gennemsnit for alle forsøgene giver radrensning størst stråudbytte, og »ubehandlet« ligger 1.1, ukrudtsharvet 2.0 og sprøjtning 2.4 hkg pr. ha under denne. Sprøjtning klarer sig bedst ved Lyngby, hvor ukrudtet var »agerkål« og dårligst ved de øvrige forsøgssteder, hvor ukrudtsbestanden bestod af andre arter.

Skættehørudbyttet er meget lavt ved Ribe. Ukrudtsharvning giver ved alle forsøgssteder mindre skættehørudbytte end radrensning, gennemsnitlig 12 pct. Forholdet mellem radsåning og sprøjtning med blåstensopløsning er derimod varierende fra sted til sted.

Ved Lyngby, hvor, som nævnt, ukrudtet overvejende bestod af »agerkål« og hvor afgrøden ikke er blevet luget, giver sprøjt-

ningen størst skættehørudbytte. Der er i disse forsøg givet karakter for ukrudtsbestanden efter behandlingen. Resultaterne af denne bedømmelse er meddelt nedenstående sammen med udbyttet af skættehør.

Karakter for ukrudtsbestand (0 = ingen, 10 = mange ukrudtsplanter).....	Gennemsnit af 2 forsøg ved Lyngby		
	radrenset	ukrudts- harvet	sprøjtet med blåsten
kg skættehør pr. ha.....	4.0	8.0	1.3
	656	578	712

Overfor »agerkål« har sprøjtningen været mest virkningsfuld, og ukrudtsfarvningen mindst. Skættehørudbyttet står i omvendt forhold til ukrudtsbestanden.

Ved Aarslev klarer radrensningen sig bedre end sprøjtningen, fordi denne i 4 af de 5 forsøg er udført for sent og derfor har medført nogen skadevirkning. Deles alle 12 forsøg i 2 grupper, 8 forsøg hvor hørrer har været under og de 4 Aarslevforsøg, hvor hørrer har været over 10 cm høj på det tidspunkt, da sprøjtningen blev udført, får man følgende forholdstal for sprøjtning, når udbyttet ved radrensning sættes = 100:

	Antal forsøg	Udbytteforhold,	
		radrensning = 100 skættehør	skætteblår
Sprøjtning med 3 pct. blåstensopl., når hørrer var under 10 cm høj.....	8	104	95
do. når hørrer var over 10 cm høj.....	4	85	91

Rettidigt udført virker sprøjtningen forøgende, men ved sen sprøjtning formindskende på udbyttet af skættehør i forhold til radrensning. I et forsøg, hvis resultater ikke er taget med i foranstående opgørelse, blev sprøjtningen udført, da hørrer var 25–30 cm høj, med det resultat, at sprøjtning gav 131 kg skættehør og 2640 kg skætteblår pr. ha mod 444 kg skættehør og 2392 kg skætteblår pr. ha ved radrensning, altså en stærk understregning af, at sprøjtning med blåstensopløsning kan virke skadeligt, når den udføres for sent.

Ved Blangsted, hvor hørrer var ren og sprøjtningen blev udført rettidigt, er skættehørudbyttet ligesom i gennemsnit af alle forsøgene meget nær ens ved radrensning og sprøjtning.

Udbytterækkefølgen for skætteblår står ved Lyngby og Blangsted i omvendt forhold til udbytterækkefølgen for skættehør. Ved

Aarslev og Ribe giver ukrudtsharvning og navnlig sprøjtning mindre blårudbytte end de øvrige forsøgsled, der er omtrent ens i udbytte.

Skættehørren fra 5 og skætteblåren fra 4 forsøg er blevet vurderet på skætteriet. Lægges gennemsnitstallene for disse bedømmelser og gennemsnitsudbyttet af skættehør og skætteblår for alle forsøg til grund for en beregning af værdital pr. ha for skættehør og skætteblår, kommer man til følgende resultat:

	Værdital pr. ha, gennemsnit 1939-1944			
	skættehør	skætteblår	ialt	forholdstal for tave ialt
Ubehandlet (luget).....	25.7	9.8	35.5	99
Radrenset (luget).....	25.3	10.2	35.5	100
Ukrudtsharvet (luget).....	22.4	10.4	32.8	92
Sprøjtet m. blåsten (luget)..	25.0	8.8	33.8	95

Værdien af skættehør er omtrent ens for »ubehandlet«, radrensning og sprøjtning og noget større end for ukrudtsharvning. Denne giver derimod størst skætteblårværdi. Værdien af det samlede taveudbytte er højest og ens for »ubehandlet« og radrensning og 5 og 8 pct. større end for henholdsvis sprøjtning og ukrudtsharvning. For sprøjtningens vedkommende må det erindres, at den er udført for sent i en trediedel af forsøgene. Endvidere bør det erindres, at såfremt »ubehandlet« ikke havde været luget, ville ukrudtet i de fleste af forsøgene have nedsat udbyttet stærkt i dette forsøgsled.

Tabel 14 viser det gennemsnitlige frøudbytte for hvert forsøgssted og for alle forsøg.

Tabel 14. Forsøg med ukrudtsbekæmpelse.

Udbytte af frø.

Gennemsnit 1939-1944.

	hkg pr. ha					Forholdstal				
	Lyngby	Aarslev	Blangsted	Ribe	gns.	Lyngby	Aarslev	Blangsted	Ribe	gns.
Antal forsøg:	2	5	2	3	12	2	5	2	3	12
Ubehandlet (luget)	—	7.8	10.5	—	8.3	—	95	95	—	92
Radrenset (»)	9.4	8.1	11.1	8.7	9.0	100	100	100	100	100
Ukrudtsharvet (»)	8.2	8.1	10.9	7.9	8.5	87	100	98	91	94
Sprøjtet m. blåstensopl. (»)	9.1	8.2	10.7	8.1	8.7	97	101	96	93	97

I gennemsnit for alle forsøgene er der opnået højest frøudbytte ved radrensning, nemlig 0.3, 0.5 og 0.7 hkg frø pr. ha mere end ved henholdsvis sprøjtning, ukrudtsharvning og »ubehandlet«. Rækkefølgen er nogenlunde overensstemmende med resultaterne fra de enkelte forsøgssteder, dog står radrensning forholdsvis lavt ved Aarslev og ukrudtsharvning højt ved Blangsted.

I forsøgene ved Aarslev, Blangsted og Ribe, ialt 10, er som nævnt ukrudt, der ikke er blevet ødelagt ved behandlingen, luget bort, og tiden, der er medgået hertil, er noteret. Gennemsnitsresultaterne for hvert forsøgssted og for alle forsøg fremgår af følgende oversigt:

Antal forsøg:	Lugearbejde, timer pr. ha gennemsnit 1939-1944.			Gns. 10
	Aarslev 5	Blangsted 2	Ribe 3	
Ubehandlet.....	446	27	—	(309)
Radrenset.....	204	16	163	154
Ukrudtsharvet.....	333	17	217	235
Sprøjtet med blåstensopløsning .	309	15	258	235

Renholdelse af hørmarkerne ved lugning alene kræver meget arbejde, hvis marken er uren. Af tallene for lugearbejde ses, at man ved radrensning med hjulhakke i forsøgene har kunnet halvere lugearbejdet, og ved ukrudtsharvning og sprøjtning med blåsten er lugearbejdet nedsat med ca. en fjerdedel. Navnlig sprøjtingens arbejdsbesparelse vil være meget afhængig af ukrudtsbestandens art. Hvor denne er »agerkål« vil arbejdsbesparelsen være betydelig større, end tilfældet har været i forsøgene. I disse 10 forsøg, hvor der ikke har været »agerkål« af betydning, er det navnlig snerle-pileurt, der har taget skade af sprøjtningen.

Til sammenligning med den anførte arbejdsbesparelse skal nævnes, at ukrudtsharvning af 1 ha kan udføres på ca. 1 time, og radrensning af 1 ha med hjulhakke tager ca. 25 timer, med hesterenser gøres det betydeligt hurtigere. I almindelighed vil det derfor arbejdsmæssigt være fordelagtigt at bringe de nævnte midler i anvendelse, og det samme gælder sprøjtning med blåstensopløsning, navnlig hvis ukrudtet er »agerkål« eller snerle-pileurt.

b. Forsøg med pudring med kalkkvælstof 1942—1944.

Pudring med forskellige mængder kalkkvælstof er kun prøvet i 6 forsøg, der er udført på lermuldet jord ved Lyngby og Aarslev.

Der er sammenlignet ubehandlet og pudring med 50, 100 og 200 kg kalkkvælstof pr. ha. Pudring med 50 kg kalkkvælstof har dog kun været med i de sidste 2 år, ialt i 4 forsøg. Ukrudtsbestanden har overvejende bestået af »melde« og lidt snerle-pileurt, og den har i et par tilfælde været ringe eller ingen. Pudringen er foregået i dug, i regelen når hørrer var 10–15 cm høj. I et par forsøg er hørrer luget efter behandlingen.

Af optegnelser til forsøgene fremgår, at »melde« og andet ukrudt er blevet stærkt skadet af kalkkvæstoffet, navnlig ved den store mængde, hvor ukrudtet blev næsten helt afsvedet. Men hørrer tog også synlig skade med tiltagende svidning af bladene fra den mindste til den største mængde kalkkvælstof. Ved hørrers ruskning iagttoges i de fleste af forsøgene tiltagende grønlig stråfarve med forøgelse af kalkkvælstofmængden.

Strå- og taveudbytte. Tabel 15 viser udbyttet af strå, skættehør og skætteblår i gennemsnit for forsøgsstederne og alle forsøg.

Tabel 15. Forsøg med ukrudtsbekæmpelse.

Udbytte af strå, skættehør og skætteblår.

Gennemsnit 1942—1944.

kg kalk- kvælstof- pr. ha	Plantehøjde i cm	Strå				Skættehør				Skætteblår			
		hkg pr. ha			forh. tal	kg pr. ha			forh. tal	kg pr. ha.			forh. tal
		Lyng- by	Aars- lev	gns.	Lyng- by	Aars- lev	gns.	Lyng- by	Aars- lev	gns.			
0....	78	42.0	55.0	48.5	100	551	651	601	100	1289	777	1033	100
50....	75	37.9	48.4	43.2	89	456	462	459	76	1191	770	980	95
100....	73	36.1	45.1	40.6	84	416	428	422	70	1162	797	980	95
200....	69	33.8	41.8	37.7	78	319	339	329	55	1052	819	999	97

Overensstemmende med resultaterne fra de enkelte forsøg er stråudbyttet ved begge forsøgssteder faldende med stigende mængder kalkkvælstof. I gennemsnit af alle 6 forsøg er stråudbyttet formindsket med 11, 16 og 22 pct. ved anvendelse af henholdsvis 50, 100 og 200 kg kalkkvælstof pr. ha. Planternes højde er målt i alle forsøgene og gennemsnitshøjderne er også meddelt i tabel 15. De viser, at stråudbyttenedgangen navnlig skyldes en forkortelse af planterne.

For skættehørudbyttet er tendensen den samme som for stråudbyttet blot i endnu stærkere grad. Skadevirkningen er noget større ved Aarslev end ved Lyngby. I gennemsnit for alle forsøgene er skættehørudbyttet nedsat med en fjerdedel ved pudring med 50 kg og til næsten halvdelen ved pudring med 200 kg kalkkvælstof pr. ha. Ved Lyngby er der også en tiltagende formindskelse af blårudbyttet med stigende mængder kalkkvælstof, medens der ved Aarslev, hvor skadevirkningen på skættehørudbyttet er størst, er større udbytte af skætteblår for anvendelse af de to største mængder kalkkvælstof end for »ubehandlet«. I gennemsnit for alle forsøgene giver pudring med 50, 100 og 200 kg kalkkvælstof pr. ha omtrent ens blårudbytte og kun 3–5 pct. mindre end »ubehandlet«.

Skættehørrer og skætteblåren fra alle forsøgene er vurderet på skætteriet. På grundlag af bedømmelsen er beregnet kvalitets-tal og videre er med disse og gennemsnitsudbyttet af skættehør og skætteblår som grundlag udregnet et værdital pr. ha. De gennemsnitlige resultater af disse udregninger fremgår af følgende oversigt:

kg kalkkvæ- stof pr. ha	Kvalitetstal		Værdital pr. ha, gns. 1942—1944			Forholdstal ialt
	skætte- hør	skætte- blår	skætte- hør	skætte- blår	tave ialt	
0	4.77	0.88	28.7	9.1	37.8	100
50	4.77	0.91	21.9	8.9	30.8	81
100	4.71	0.84	19.9	8.2	28.1	74
200	4.79	0.82	15.8	8.2	24.0	63

Kvalitetstallene er omtrent ens i alle forsøgsled, dog synes der at være en lille forringelse i blårens kvalitet for de store mængder kalkkvælstof. Værditalle pr. ha er både for skættehørrerens og skætteblårens vedkommende faldende med stigende mængder kalkkvælstof. I samlet taveværdi har pudring med 50, 100 og 200 kg kalkkvælstof pr. ha bevirket en forringelse i forhold til »ubehandlet« på henholdsvis 19, 26 og 37 pct.

Frøudbyttet som gennemsnit for hvert forsøgssted og for alle forsøgene fremgår af nedenstående oversigt:

kg kalkkvæ- stof pr. ha	hkg frø pr. ha			Forholdstal		gns.
	Lyngby	Aarslev	gns.	Lyngby	Aarslev	
0	7.1	5.9	6.5	100	100	100
50	6.6	5.9	6.2	93	100	96
100	6.4	5.7	6.1	90	97	94
200	6.3	5.9	6.1	89	100	94

I modsætning til taveudbyttet er frøudbyttet kun lidt påvirket af pudringen med kalkkvælstof. Ved Lyngby er der dog en tydelig

nedgang i frøudbyttet for stigende mængder kalkkvælstof, men ved Aarslev er frøudbyttet meget nær ens i alle forsøgsled. I gennemsnit for alle forsøgene giver pudring med 50 kg kalkkvælstof pr. ha 0.3 og pudring med 100 og 200 kg kalkkvælstof pr. ha 0.4 hkg frø pr. ha mindre end »ubehandlet«.

Resultaterne af og iagttagelser i forbindelse med de foran omtalte forsøg med bekæmpelse af ukrudt i spindhør ved radrensning, ukrudtsharvning, sprøjtning med 3 pct. blåstensopløsning og pudring med 50, 100 og 200 kg kalkkvælstof pr. ha viser:

1. at man i radrensning har et udmærket hjælpemiddel til renholdelse af hørmarkerne, når hørrer er radsået på 15 cm rækkeafstand eller derover. Den virker overfor alt ukrudt. Radrensningen bør udføres, når hørplanterne er 5–8 cm høje. Bedst anvendes tovingede skær, som er 4–5 cm smallere end rækkeafstanden.
2. at der ved ukrudtsharvning kan ødelægges en del ukrudt, men ukrudtsharven må anvendes med forsigtighed, da den i regelen skader hørrer en del, især på løs jord. Den virker navnlig på de spæde frøukrudtplanter og spirende ukrudtsfrø. Ukrudtsharvningen bør udføres, når hørplanterne er 2–4 cm høje og altid på langs ad rækkerne.
3. at virkningen af sprøjtning med 3 pct. blåstensopløsning vil være afhængig bl. a. af ukrudtsbestandens art. Hvis denne overvejende er »agerkål« og til dels snerle-pileurt, kan der regnes med udmærket virkning, navnlig når sprøjtningen udføres inden hørplanterne er 8–10 cm høje. For sent udført sprøjtning kan nedsætte udbyttet af skættehør stærkt.
4. at pudring med kalkkvælstof har en lignende god virkning overfor »agerkål« og snerle-pileurt som sprøjtning med 3 pct. blåstensopløsning. I modsætning til sidstnævnte har kalkkvælstof tillige haft en betydende virkning overfor »melde«. Men da hørrer skades stærkt af kalkkvælstof, bør dette kun anvendes, hvor »melde« er stærkt fremtrædende og kun i en mængde på ca. 50 kg pr. ha. Pudringen bør udføres i stærk dug.

7. Oversigt.

I årene 1939–1946 er der på statens forsøgsstationer udført såtids-, høstmåde-, rusketids- og vejringstidsforsøg samt forsøg med ukrudtsbekæmpelse ved radrensning, sprøjtning med 3 pct. blåstensopløsning, ukrudtsharvning og pudring med kalkkvælstof i spindhør. På grundlag af forsøgenes resultater kan det for hør, som skal grønskættes, tilrådes:

1. at så spindhør på let lermuldet jord i midterste trediedel af april eller i år med tidligt forår måske i første trediedel af måneden, på god lermuldet jord fra midten af april til først i maj og på jorder, som er kolde og vanskelige at tilberede om foråret, som marskjord og visse lerjorder, når jorden er tjenlig dertil, men dog næppe før omkring 1. maj.
2. at høste hørren ved ruskning fremfor afskæring.
3. at ruske hørren, når de fleste frøkapsler er brunlige, frøene i midterste frøkapsler er svagt brunlige, stråene begyndt at antage gulfarvning og har tabt bladene på den nederste trediedel til halvdel. Indtræffer lejesæd, bør hørren hellere ruskes lidt før og aldrig senere end anført.
4. at vejle hørren i ca. 3–4 uger eller noget mere, hvis der ikke er faldet nedbør, og helst med nogle dages forvejring i et jævnt tyndt lag på jorden, inden den opstilles i små løstbundne neg i hob. Under forvejringen vendes hørren en gang. En krængning af negene i hobene, når halvdelen af vejringstiden er gået, kan gøre vejringen mere ensartet.
5. at bekæmpe eventuelt ukrudt i hørmarken dels ved radrensning, såfremt hørren er sået på 15 cm rækkeafstand eller derover, når den er 5–8 cm høj, og for de korsblomstrede ukrudtsplanter og tildels snerle-pileurts vedkommende tillige ved sprøjtning med 3 pct. blåstensopløsning, 600 l pr. ha, udført i tørt vejr, inden ukrudtsplanterne er for store og inden hørren er 8–10 cm høj. Ukrudtsharvning må benyttes med forsigtighed, aldrig på løs jord og altid på langs ad rækkerne i tørt vejr, når hørren er 2–4 cm høj. Pudring med kalk-

kvælstof bør kun anvendes, hvor »melde« er stærkt fremtrædende og kun i en mængde af ca. 50 kg pr. ha. Pudringen udføres i dug.

Resultaterne af høstmådeforsøgene og forsøgene med ukrudtsbekæmpelse vil også gælde for hør, som skal rødnes, og det samme er sikkert også tilfældet for såtids- og måske tildels for rusketidsforsøgene.

Tabel 16. Forsøg med såtider for spindhør.
hkg pr. ha

Forsøgs- sted	År	1. såtid					2. såtid					3. såtid					4. såtid				
		ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
Lyngby	1939	61.0	9.7	34.6	3.69	6.04	53.5	9.0	34.8	3.75	6.11	59.7	8.3	40.2	4.09	7.24	59.7	7.8	40.5	3.33	8.37
	1940	—	—	—	—	—	48.1	8.7	28.8	1.19	9.24	47.2	9.1	28.6	1.52	6.90	46.9	9.4	29.2	1.52	9.23
	1941	23.7	3.1	14.5	0.66	4.47	26.9	3.4	17.7	0.66	4.96	25.1	2.6	17.7	0.46	4.96	34.3	3.3	22.4	0.16	6.05
	1942	—	—	—	—	—	79.1	7.1	63.5	6.38	13.94	74.1	5.0	60.3	4.84	16.19	85.0	3.5	61.7	4.56	14.31
	1943	60.8	10.8	41.9	5.79	6.75	61.6	10.8	39.5	5.16	6.60	59.0	11.4	38.3	5.16	5.94	63.6	12.1	40.3	4.56	8.08
	1944	50.5	6.1	40.1	7.39	5.23	53.1	5.5	43.7	8.50	8.43	50.2	6.3	38.5	6.53	8.29	60.1	6.7	44.1	8.26	9.95
Aarslev	1939	76.8	17.4	44.2	5.09	6.69	80.9	19.9	45.4	4.61	6.81	81.3	19.1	48.4	4.12	8.25	87.5	18.2	53.1	4.10	10.44
	1940	37.2	5.4	23.9	0.44	10.06	42.5	5.6	28.2	0.67	12.56	49.1	6.4	32.2	0.93	15.25	45.3	5.9	30.4	0.67	12.12
	1941	41.3	3.8	32.4	3.99	8.23	42.5	3.7	33.1	3.67	10.10	44.1	3.2	34.9	4.31	9.58	44.4	2.9	34.3	3.00	10.82
	1942	—	—	—	—	—	68.8	4.6	48.9	7.24	9.03	68.3	5.1	48.6	6.81	9.45	67.7	5.3	51.0	6.82	9.83
	1943	78.4	5.8	67.2	13.24	8.12	75.9	5.2	64.4	10.51	9.15	73.9	7.1	60.1	7.84	9.96	70.5	5.5	58.5	6.61	12.25
	1944	77.1	4.9	66.5	9.02	15.87	73.5	5.9	61.1	9.65	12.54	78.9	5.8	63.0	8.39	15.63	79.7	4.9	67.4	6.61	21.59
Blangsted	1939	67.5	13.0	39.9	3.15	5.30	72.7	13.4	44.9	4.89	5.81	74.6	13.8	46.2	4.30	5.85	74.9	11.2	48.5	4.71	6.00
	1940	52.3	9.9	34.5	1.69	15.84	46.9	8.9	32.0	1.59	15.84	57.5	9.7	39.0	2.05	18.22	68.6	10.7	44.6	1.75	19.61
	1941	62.5	7.7	48.3	5.25	15.07	59.9	7.5	44.8	5.13	12.19	64.4	7.5	46.5	5.38	13.85	68.8	7.3	51.5	5.49	15.90
	1942	—	—	—	—	—	77.8	11.1	54.5	3.43	12.90	89.0	10.6	57.4	4.84	11.98	89.0	10.4	62.5	6.16	10.00
	1943	79.8	11.3	57.2	8.68	6.72	76.2	13.1	52.4	7.98	6.95	71.2	12.5	48.9	6.58	8.23	70.3	12.3	46.7	6.17	8.47
	1944	90.6	13.4	66.5	10.26	11.15	83.9	11.2	63.9	9.66	11.03	81.7	11.5	60.6	9.70	10.00	79.3	10.3	58.5	9.33	11.15
Højer	1939	48.8	9.1	32.9	0.38	7.00	50.8	9.2	33.8	0.61	7.08	57.5	11.0	37.9	1.05	7.92	55.4	9.8	38.3	1.86	7.58
	1940	—	—	—	—	—	83.7	12.9	58.7	1.98	19.95	83.4	11.5	56.3	2.55	22.66	76.6	9.0	58.1	1.97	22.88
	1941	—	—	—	—	—	54.3	6.4	38.3	1.40	12.64	60.3	6.8	40.7	3.47	13.24	65.8	7.5	46.6	3.40	15.30
	1942	—	—	—	—	—	85.0	8.7	58.3	6.09	11.00	87.0	7.1	61.7	6.90	12.60	81.7	5.8	57.5	6.43	12.20
	1943	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1944	71.2	5.1	55.6	2.11	19.01	84.3	5.2	69.5	3.47	26.82	89.9	5.1	72.1	1.00	31.95	85.1	5.9	69.5	1.99	27.95

Tabel 17. Høstmådeforsøg med spindhør.

hkg pr. ha.

Forsøgssted	År	Ruskning					Afskæring				
		ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
Lyngby	1940	55.4	11.9	31.3	1.85	9.30	43.2	11.6	21.4	0.98	8.93
	1941	40.1	5.0	27.5	1.60	8.37	29.4	4.4	19.4	1.30	6.88
	1942	57.9	8.3	40.8	8.54	2.63	41.3	6.9	26.3	6.04	2.50
Aarslev	1939	80.6	17.6	51.6	6.13	10.88	64.1	15.9	40.3	5.29	9.90
	1940	64.0	9.0	41.5	1.65	15.40	48.0	8.8	29.1	1.44	13.80
	1941	43.8	2.1	32.6	2.09	11.35	30.3	2.3	22.4	1.50	9.10
	1942	52.0	7.4	38.6	5.14	6.43	40.9	7.0	28.2	4.09	7.48
Blangsted	1939	73.3	13.8	44.7	6.65	4.25	63.3	13.6	36.4	4.05	4.45
	1940	60.1	9.8	41.8	2.24	18.25	49.1	10.2	30.2	1.42	14.50
	1941	55.7	6.8	42.8	6.25	11.76	43.6	6.8	31.8	4.03	12.18
	1942	82.3	12.2	54.8	6.27	11.18	65.3	12.1	42.6	5.10	10.07

Tabel 18. Forsøg med forskellige hkg

Forsøgssted	År	1. rusketid					2. rusketid					3. rusketid				
		ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
Lyng- by	1940	43.7	7.0	27.2	1.21	10.30	46.6	9.3	27.1	1.17	8.62	46.1	10.0	27.5	1.06	9.36
	1941	32.2	3.7	22.3	1.65	5.83	37.3	4.4	24.0	1.45	6.37	39.4	4.8	26.9	1.23	7.75
	1942	75.0	2.9	64.6	12.98	7.24	78.9	3.7	66.0	11.81	7.34	80.7	5.7	68.1	9.07	9.23
	1943	43.7	4.8	28.4	0.99	8.11	49.4	7.2	31.9	1.55	9.00	50.0	10.3	31.6	1.56	8.15
	1944	50.0	3.6	44.2	7.46	8.65	55.3	5.8	46.0	8.51	7.52	57.9	6.0	45.2	8.66	7.79
	1945	71.5	5.5	56.1	10.31	11.81	74.9	7.0	58.5	11.62	11.49	72.1	7.5	56.3	11.06	9.67
1946	69.3	4.6	60.5	12.22	9.30	80.0	8.0	61.2	14.34	8.33	75.7	9.4	60.4	12.68	9.19	
Aars- lev	1940	46.0	4.8	31.9	0.90	14.50	52.5	6.4	33.9	0.89	12.87	55.6	7.8	35.3	0.93	15.25
	1941	43.5	2.7	33.8	4.31	9.03	47.6	3.8	36.7	4.83	9.46	47.9	3.8	37.7	5.00	10.78
	1942	59.2	5.1	39.8	2.84	9.51	58.8	6.7	38.9	2.40	11.20	60.0	7.4	38.3	3.11	9.96
	1943	72.4	2.7	60.9	9.33	9.09	73.9	4.4	62.0	9.59	8.92	68.9	5.1	57.7	9.81	7.32
	1944	76.8	2.8	57.9	5.38	17.44	81.3	4.8	67.6	5.17	23.67	78.2	5.1	62.8	4.96	17.67
	1945	83.3	6.5	63.3	5.18	18.78	77.5	6.3	60.0	5.31	18.44	78.7	7.0	60.0	5.50	17.67
1946	59.5	1.4	52.8	7.09	8.11	64.4	4.6	54.3	7.86	10.44	70.9	6.1	56.9	8.21	11.00	
Blang- sted	1940	47.3	6.7	32.2	1.50	16.75	50.9	9.0	34.6	2.27	15.83	51.1	9.0	33.8	1.63	17.35
	1941	55.0	4.7	44.1	6.47	9.47	54.3	6.3	41.3	6.83	7.90	55.6	6.7	42.9	8.67	9.07
	1942	74.4	10.4	50.7	3.66	12.09	77.3	11.6	52.4	4.13	11.50	84.4	12.3	59.3	4.18	13.53
	1943	74.4	6.1	59.5	12.91	5.17	76.6	9.2	59.4	11.30	4.75	80.3	10.6	58.8	11.66	5.45
	1944	82.3	6.4	63.8	10.49	8.93	87.7	9.8	67.3	11.67	7.63	88.1	11.2	65.0	9.48	9.37
	1945	78.0	9.2	56.9	5.89	12.94	78.0	11.5	55.5	6.06	10.90	88.6	11.5	57.5	5.83	11.45
1946	79.3	11.0	56.7	4.92	13.24	82.9	13.8	56.4	7.15	10.98	77.9	13.4	55.2	6.32	10.78	
Ribe	1940	74.3	12.5	49.3	2.50	12.80	80.0	14.0	50.3	1.50	14.33	66.7	11.5	41.0	0.25	11.17
	1941	53.8	5.1	40.1	2.06	14.03	55.4	5.5	40.3	1.19	15.69	48.8	1.4	37.2	1.19	14.06
	1942	54.8	10.0	33.8	0.50	9.00	56.9	11.8	34.4	1.63	6.83	56.3	13.0	31.9	1.63	6.50
	1943	45.2	9.3	30.9	3.05	6.06	45.3	9.2	28.9	3.65	4.53	46.8	9.9	31.3	3.17	6.23
	1944	69.5	5.0	56.0	5.18	12.70	70.5	6.7	53.8	6.06	10.60	71.3	8.4	52.7	6.84	8.30
	1945	54.5	8.7	40.9	4.21	10.65	47.4	7.5	37.0	3.88	8.18	48.7	6.5	39.8	3.06	9.61

rusketider for spindhør.
pr. ha

4. rusketid					5. rusketid					6. rusketid				
ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
44.1	9.8	27.3	1.24	9.20	45.4	9.7	27.7	0.98	11.13	—	—	—	—	—
44.4	5.1	31.0	1.34	7.48	52.4	4.8	31.8	0.87	8.23	—	—	—	—	—
81.4	6.2	66.7	8.98	9.13	82.9	4.4	63.7	8.53	8.33	89.1	3.8	63.4	5.12	10.22
53.4	9.2	32.0	1.88	7.85	52.1	10.0	32.3	1.82	7.99	49.9	9.4	31.2	1.75	8.43
56.3	7.0	44.8	7.84	9.89	59.1	6.8	46.0	9.11	8.37	56.9	5.4	45.5	8.24	8.85
73.4	6.4	56.7	10.36	14.35	73.8	4.9	58.4	9.32	14.10	68.5	4.5	55.7	7.77	15.30
76.2	10.1	60.4	10.83	10.22	73.9	8.2	59.8	9.52	10.61	71.1	7.7	57.5	7.18	14.14
56.9	8.6	35.9	1.06	13.25	57.5	9.2	36.3	0.91	15.63	—	—	—	—	—
47.2	2.4	39.1	4.29	11.99	50.2	1.4	41.6	3.91	14.08	—	—	—	—	—
56.0	6.8	37.9	3.56	10.04	53.2	6.2	38.2	3.29	10.49	49.2	3.9	38.3	2.49	11.11
67.3	4.4	57.1	8.13	9.13	65.7	2.5	55.0	8.28	8.16	62.0	1.4	54.4	7.81	8.57
72.7	5.0	61.7	3.37	23.00	68.5	4.6	58.8	5.24	16.01	60.6	1.3	54.9	4.64	11.09
81.0	6.5	61.4	3.17	19.78	76.6	5.5	59.1	2.47	21.00	83.3	6.3	66.0	2.19	22.88
74.2	7.0	58.9	8.56	7.89	68.1	5.3	54.8	9.57	6.11	67.3	4.9	56.4	5.99	12.11
53.9	8.7	37.7	1.82	15.83	61.1	9.8	40.1	1.33	18.92	—	—	—	—	—
57.0	6.8	42.1	7.50	11.98	61.3	6.1	47.9	7.87	13.53	—	—	—	—	—
85.0	12.0	55.5	5.56	10.33	83.5	12.6	55.0	5.18	11.18	88.6	12.7	59.9	4.84	13.07
76.8	10.5	57.3	11.67	5.34	72.7	8.9	56.4	9.17	8.26	74.3	7.0	56.6	7.36	10.25
84.4	10.7	63.1	8.28	11.87	79.2	9.8	62.9	7.80	14.16	81.3	10.0	62.5	7.61	12.42
71.4	11.1	52.5	6.58	10.12	76.1	11.1	53.4	5.59	12.08	71.7	9.6	51.8	5.19	11.84
79.3	13.8	55.1	6.38	10.38	74.5	11.7	53.0	6.16	10.29	69.1	8.4	50.1	5.94	8.73
59.8	9.7	36.7	0.30	10.17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52.5	1.6	38.9	1.17	13.44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57.5	13.3	34.4	2.50	5.88	55.8	12.1	33.8	1.50	5.88	52.5	11.0	31.3	1.50	5.38
40.9	6.5	30.1	3.65	4.69	36.2	3.5	29.7	3.59	5.40	34.8	2.4	27.8	3.34	3.66
70.5	8.8	52.5	5.80	9.10	69.0	8.3	52.5	6.13	11.80	61.2	4.4	50.2	4.81	11.40
51.3	5.8	40.3	3.71	9.48	50.6	5.6	40.8	4.30	11.09	46.8	4.7	38.3	1.97	11.56

Tabel 19. Forsøg med hkg

Forsøgssted	År	a. Normal vejring					b. Vejret 1 uge mere end a				
		ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
Lyngby	1940	51.2	10.1	32.1	1.85	10.09	50.7	9.6	29.7	1.41	10.12
	1941	50.8	4.9	28.4	1.64	8.02	38.8	4.8	26.6	1.26	7.97
	1942	80.8	5.7	65.9	6.58	8.08	79.0	5.9	64.1	7.30	8.25
	1943	53.3	8.9	36.1	2.58	8.76	54.4	9.5	36.1	2.65	7.74
	1944	55.4	7.0	42.8	10.00	5.62	56.0	7.1	43.4	9.53	5.90
	1945	74.8	7.8	59.3	9.32	14.38	74.0	6.8	58.4	9.04	12.34
1946	76.3	9.1	59.2	12.52	8.76	76.1	9.4	59.3	10.98	9.35	
Aarslev	1940	55.5	6.5	36.1	0.58	14.72	57.5	6.7	35.4	0.69	13.04
	1941	49.6	3.3	39.0	2.05	13.56	48.1	3.2	37.7	2.55	14.73
	1942	62.8	8.9	47.2	3.67	10.34	61.6	8.7	46.0	3.13	12.22
	1943	70.6	4.3	59.2	8.85	9.33	68.5	4.3	57.7	8.35	9.66
	1944	79.1	5.7	65.5	3.95	26.44	77.7	5.6	63.5	4.21	25.89
	1945	87.3	6.8	69.5	4.68	21.00	90.2	6.6	67.9	5.84	19.89
1946	71.8	6.8	59.3	11.51	5.89	74.5	7.2	57.1	11.31	5.89	
Blangsted	1940	55.0	10.0	34.8	1.68	16.67	56.6	9.8	38.1	1.77	17.42
	1941	60.9	6.8	48.3	8.38	13.04	56.5	6.8	42.8	6.54	11.33
	1942	96.0	13.1	66.7	6.08	12.55	90.3	13.4	60.5	6.27	11.08
	1943	79.2	11.2	61.0	8.81	5.61	78.9	10.9	59.2	11.70	5.09
	1944	85.7	11.3	64.4	8.22	12.53	87.3	11.4	64.8	9.81	11.22
	1945	64.2	9.7	47.3	5.73	10.25	64.6	9.7	46.4	6.03	9.25
1946	77.8	14.5	51.4	7.16	7.92	78.6	14.2	52.0	7.40	8.08	

vejringstid for spindhør.
pr. ha

c. Vejret 2 uger mere end a					d. Vejret 3 uger mere end a					e. Forvejring på skår 3—5 dage, ialt som b				
ialt	frø	strå	skæt- te- hør	skæt- te- blår	ialt	frø	strå	skæt- te- hør	skæt- te- blår	ialt	frø	strå	skæt- te- hør	skæt- te- blår
46.8	9.3	28.0	1.28	10.01	45.9	9.2	27.6	1.01	9.21	—	—	—	—	—
40.1	4.5	25.8	1.26	7.35	39.0	5.0	26.4	1.66	7.87	36.8	4.2	27.4	1.41	7.66
74.4	5.4	60.5	6.95	8.50	82.3	3.8	60.8	7.52	7.23	80.7	5.8	66.8	9.12	7.57
52.4	9.0	34.6	2.75	7.47	53.3	9.1	34.8	2.64	8.15	51.8	9.4	34.9	2.60	7.97
56.1	7.3	43.4	9.38	5.73	57.8	6.5	45.0	9.32	5.29	53.8	6.0	42.3	8.96	5.81
75.5	7.2	58.7	8.45	13.36	74.6	7.4	58.4	9.22	13.59	72.7	7.0	57.9	8.67	13.28
75.4	9.3	58.7	11.49	8.54	75.5	8.8	59.5	11.32	8.95	73.5	8.8	59.9	10.63	9.36
53.8	6.3	35.1	0.84	13.96	51.7	6.5	32.5	1.00	12.58	—	—	—	—	—
48.0	3.0	36.3	2.44	12.95	46.0	2.9	35.4	2.23	13.00	46.0	2.5	34.5	2.02	13.49
65.2	8.4	44.9	4.47	9.51	53.6	6.4	42.1	4.12	7.29	68.4	9.2	48.2	3.81	10.31
68.6	4.2	56.3	8.86	8.51	63.4	3.2	54.3	8.58	7.76	64.2	4.0	55.6	7.97	8.86
78.9	6.1	61.8	4.20	21.89	70.1	4.7	58.1	5.28	16.78	73.8	5.8	59.7	4.89	19.00
83.1	6.3	65.0	5.47	19.11	82.0	5.8	65.6	5.56	18.56	81.2	6.0	61.5	6.03	17.56
74.0	6.8	56.9	10.78	6.44	71.7	6.4	57.5	10.96	6.44	75.0	6.3	57.6	11.18	6.22
57.7	9.8	36.0	1.47	17.33	55.0	9.8	34.7	1.58	15.92	—	—	—	—	—
54.8	6.7	41.5	6.67	10.50	53.0	6.2	40.0	6.88	10.08	55.2	6.2	42.2	6.38	12.43
89.1	12.6	59.5	6.86	10.49	88.3	12.9	57.1	7.45	9.81	85.9	12.9	61.1	6.57	10.88
75.4	10.9	55.6	11.05	5.41	75.4	9.7	56.3	11.15	4.88	80.0	9.8	59.2	9.65	5.81
86.5	10.9	63.5	8.04	12.64	85.5	11.1	61.9	9.35	10.02	89.8	11.2	66.1	8.92	13.82
65.0	9.3	47.3	6.10	8.17	63.3	9.6	44.7	5.82	8.33	60.0	9.2	44.7	6.39	7.83
78.7	15.0	51.1	7.35	7.67	75.1	14.1	49.7	7.78	6.67	72.0	13.8	47.2	6.43	7.83

Tabel 20. Forsøg med ukrudtsbekæmpelse i spindhør (a).
 hkg pr. ha.

1939—44.

Forsøgssted	År	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
		Ubehandlet					Radrensning				
Lyngby	1941	61.8	6.7	44.0	5.55	7.85	64.2	8.7	45.7	6.29	7.00
	1942	—	—	—	—	—	63.0	10.0	40.8	6.82	3.08
Aarslev	1939	—	—	—	—	—	84.1	17.8	54.6	4.13	8.19
	1940	—	—	—	—	—	54.1	7.5	37.5	1.33	13.75
	1941	50.1	3.9	35.4	4.87	10.87	52.1	4.4	35.6	4.00	12.14
	1942	56.4	5.8	40.9	5.81	8.51	62.7	6.4	45.0	5.84	8.69
Blangsted	1943	71.1	4.4	60.5	10.76	8.33	70.4	4.5	60.3	10.81	8.34
	1943	78.5	10.6	59.7	9.90	6.99	79.8	11.3	59.3	10.36	6.72
	1944	81.9	10.3	60.8	8.81	13.24	82.8	10.8	61.8	8.22	13.88
Ribe	1939	—	—	—	—	—	60.9	10.2	40.2	1.18	9.01
	1940	—	—	—	—	—	75.0	12.4	47.3	1.25	14.38
	1941	53.2	3.7	39.7	1.83	14.75	55.2	3.4	40.1	1.11	14.42
		Ukrudtsharvning					Sprøjtning m. 3% blåstensopl.				
Lyngby	1941	62.8	7.7	44.9	5.33	8.81	61.5	7.7	44.7	7.14	7.29
	1942	55.7	8.6	38.0	6.23	3.47	65.6	10.5	42.0	7.09	3.27
Aarslev	1939	82.6	18.6	52.7	3.58	8.11	81.5	17.7	51.9	3.50	7.74
	1940	51.3	7.3	35.4	1.18	13.44	51.9	7.5	34.8	1.18	13.69
	1941	49.1	3.8	33.0	4.08	11.03	47.1	4.1	31.7	3.26	10.55
	1942	58.1	5.0	41.9	4.69	9.06	58.6	7.2	39.9	4.34	7.15
Blangsted	1943	71.1	4.8	60.7	10.71	8.21	68.1	4.6	57.8	11.21	7.49
	1943	78.3	10.9	58.8	7.46	9.29	75.9	10.9	55.8	11.10	6.19
	1944	81.9	10.8	61.0	9.08	13.31	82.4	10.4	62.3	7.89	15.31
Ribe	1939	58.0	9.1	37.6	0.87	8.55	56.9	8.9	37.1	0.92	8.19
	1940	67.6	11.4	42.6	0.84	10.63	68.0	12.0	43.1	1.33	11.10
	1941	50.6	3.2	38.8	0.97	14.64	51.6	3.3	37.9	1.69	13.61

 Tabel 21. Forsøg med ukrudtbekæmpelse i spindhør (b).
 hkg pr. ha.

1942—1944.

År	Behandling	Lyngby					Aarslev				
		ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår	ialt	frø	strå	skætte- hør	skætte- blår
1942	Ubehandlet	70.8	7.8	55.7	6.04	10.52	57.8	7.2	40.8	5.88	8.61
	100 kg kalkkv. pr. ha	64.2	7.0	50.6	4.75	10.22	56.1	7.7	39.5	4.63	8.52
	200 » » » »	63.6	8.1	48.0	3.37	13.19	55.3	8.2	37.4	3.24	8.24
1943	Ubehandlet	43.4	7.2	28.8	1.68	6.21	71.6	5.4	60.2	8.12	10.08
	50 kg kalkkv. pr. ha	41.9	6.2	27.8	1.59	7.13	62.9	5.4	50.7	5.17	10.78
	100 » » » »	39.0	6.0	26.0	1.57	7.16	55.9	4.9	45.7	4.44	10.39
	200 » » » »	37.0	4.9	24.7	1.32	8.28	51.6	5.0	41.8	3.76	9.70
1944	Ubehandlet	54.8	6.4	42.0	8.82	6.57	77.0	5.1	64.5	6.13	20.00
	50 kg kalkkv. pr. ha	46.2	5.8	33.9	7.08	5.35	65.7	4.5	54.2	4.40	16.27
	100 » » » »	43.2	6.1	31.7	6.16	6.54	62.6	4.6	50.1	3.77	15.95
	200 » » » »	39.3	5.9	28.8	4.87	6.97	56.5	4.8	45.7	3.19	13.57

Tabel 22. Oversigt over vejrforholdene i forsøgsårene.

Forsøgssted	Temperatur i C°							Nedbør i mm						
	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.
Normalen														
Lyngby.....	1.6	5.8	10.9	14.3	16.7	15.9	12.6	33	40	41	57	66	83	59
Aarslev.....	2.0	5.8	10.9	14.1	16.3	15.7	12.5	34	41	40	48	61	71	58
Blangsted.....	2.2	6.0	11.0	14.2	16.3	15.7	12.4	36	40	40	49	61	71	56
Ribe.....	—	—	—	—	—	—	—	35	42	45	49	79	80	80
Højer.....	—	—	—	—	—	—	—	41	42	43	49	77	91	75
1939														
Lyngby.....	1.9	6.8	10.9	16.1	17.4	18.7	14.1	26	46	31	33	67	61	15
Aarslev.....	1.8	6.8	10.8	15.7	16.7	17.5	13.8	26	34	14	35	69	92	31
Blangsted.....	2.1	7.0	10.7	15.6	16.8	17.6	13.9	32	33	16	35	72	99	25
Ribe.....	2.2	6.8	10.9	15.2	16.5	17.2	13.5	37	26	8	64	94	86	73
Højer.....	2.2	6.9	10.8	15.1	16.5	17.3	13.6	39	32	12	33	86	62	57
1940														
Lyngby.....	-0.6	4.2	11.5	16.8	16.7	14.8	11.2	120	33	25	39	67	92	67
Aarslev.....	0.3	4.2	11.2	16.4	15.8	14.7	11.1	50	27	23	13	63	42	58
Blangsted.....	0.4	4.6	11.4	16.8	15.9	14.2	11.3	53	30	23	9	88	61	61
Ribe.....	0.7	4.7	11.6	16.1	15.9	14.2	11.0	75	37	18	7	95	80	99
Højer.....	0.7	4.9	11.5	15.5	16.2	14.7	12.0	61	29	28	20	84	65	92
1941														
Lyngby.....	0.5	3.8	9.5	15.2	19.2	15.2	12.1	32	16	10	38	95	138	29
Aarslev.....	0.3	3.8	9.3	14.5	18.8	14.7	12.2	33	11	23	28	59	111	20
Blangsted.....	1.1	4.2	9.6	15.0	19.0	14.9	12.3	41	12	29	35	56	92	16
Ribe.....	0.7	3.8	9.1	14.8	18.7	14.7	12.0	27	22	32	11	109	130	28
Højer.....	1.0	4.0	9.3	14.3	18.3	15.2	12.6	16	18	24	13	88	187	21
1942														
Lyngby.....	-4.5	5.4	10.3	12.8	15.4	16.9	13.6	28	30	43	103	51	85	97
Aarslev.....	-3.3	5.6	10.6	12.7	14.9	17.3	13.4	17	35	34	24	43	75	63
Blangsted.....	-3.1	5.8	10.9	13.1	15.3	16.9	13.4	23	37	35	25	83	92	61
Ribe.....	-2.3	5.6	10.2	12.4	15.1	16.4	13.1	28	36	34	19	62	69	105
Højer.....	-2.2	5.3	10.5	12.7	14.9	17.1	13.7	22	32	35	18	82	75	104
1943														
Lyngby.....	4.3	8.2	12.2	15.2	17.0	16.1	13.6	12	31	20	58	44	175	74
Aarslev.....	4.1	7.8	11.3	14.3	16.7	15.9	13.5	22	39	19	68	17	193	42
Blangsted.....	4.3	8.2	11.3	14.7	16.8	15.9	13.5	25	36	18	49	20	207	38
Ribe.....	4.1	7.6	11.4	14.5	16.2	15.7	13.5	18	39	57	44	31	132	71
Højer.....	4.3	8.1	11.5	14.6	16.4	16.4	13.9	18	29	31	47	32	182	42

fortsættes

Tabel 22 fortsat

Forsøgssted	Temperatur i C°							Nedbør i mm						
	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	marts	april	maj	juni	juli	aug.	sept.
1944														
Lyngby.....	1.3	5.9	9.9	13.9	17.9	19.0	12.9	35	21	53	50	55	33	116
Aarslev.....	1.5	6.4	9.9	13.2	16.8	18.5	12.5	58	24	61	66	40	40	105
Blangsted.....	1.7	6.5	10.2	13.8	16.9	18.5	12.8	35	30	75	74	35	42	86
Ribe.....	2.2	6.4	9.5	13.0	16.7	18.5	12.6	28	32	48	63	34	23	130
Højer.....	2.5	6.7	9.7	13.2	16.9	18.5	12.8	34	40	21	50	76	18	140
1945														
Lyngby.....	4.9	7.5	11.2	14.8	17.4	17.1	13.4	13	40	36	111	74	112	59
Aarslev.....	5.0	7.6	11.9	14.5	16.6	16.8	13.1	16	50	35	85	78	84	42
Blangsted.....	5.2	7.8	11.9	14.6	16.9	16.9	13.2	16	49	24	99	75	99	40
Ribe.....	5.4	7.0	11.1	14.4	17.0	16.8	13.1	24	47	106	69	69	96	61
Højer.....	5.5	7.2	11.5	14.8	16.8	16.9	13.2	24	61	98	59	65	80	99
1946														
Lyngby.....	1.1	8.2	11.8	13.7	17.8	15.8	13.5	36	29	33	142	42	70	152
Aarslev.....	1.6	8.4	11.9	13.2	17.3	15.4	13.6	32	10	24	101	43	90	118
Blangsted.....	1.7	8.7	12.2	13.5	17.7	15.5	13.6	27	7	30	86	37	94	112
Ribe.....	1.1	7.8	11.7	13.4	17.1	15.2	13.9	42	18	50	118	81	84	242
Højer.....	1.1	8.1	11.9	13.7	17.4	15.6	14.2	36	31	62	92	66	166	152